

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΤΕΧΝΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας
ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1993

ΧΡΟΝΟΣ Α΄

ΤΕΥΧΟΣ 5^ο

Σεπτέμβρης—Οκτώβρης

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Α. ΤΣΕΧΩΦ

Ο. ΟΥΑΓ-ΛΑΝΤ (Μετ. Π. ΤΖΕΛΕΠΗ)

Ι. Σ. ΒΛΟΕΜ (Μετ. Μ. ΒΟΥΔΟΥΤΡΗ)

Σ. ΜΟΥΤΣΕΛΙΜΗ

Χ. ΖΙΤΣΑΙΑΣ

Α. ΜΑΛΑΜΑ

Β. ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ

Ν. ΒΛΑΧΟΥΤΙΑΝΗ

Γ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ

Δ. ΣΤΑΤΗΡΑ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΖΩΝΤΑΝΗΣ ΣΚΕΨΗΣ
ΟΡΓΑΝΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

Έκδοτος—Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

Διεύθυνση: 'Αντιστρατιάς 300—'Ιερήνυμα 4

Χρονότυπη Σύνταξη Δολ. 50

Ναυτικών Προσώπων

και Σωματίων 156

Εξωτερικού Αλλάγμα 5

Την ἀλληλογραφίαν, λιβάσματα στον δίσκο

Συνοψαίσεις, από δε δημοσιεύματα δὲν ἀποστέφονται

Τακθίνης Τελεγραφείον: ΣΤΑΤΡΟΣ ΑΡΟΣΟΣ—Μέλινας 2—'Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

● ΑΡΘΡΟ :		
	Νέα Λογοτεχνία Και Λογς (Α Μάλαμα)	Σελίς 83
● ΠΟΙΗΣΗ :		
	1) CRECE ΕΛΛΑΔΑ (Μετ. Πανα Ν. Τζιλιέρη 'Οδύσσεια Οδύσσεια	» 85
	2) Ένας Άνθρωπος (Μετ. Μιχ Βουδουίρη) J. C. BLOEM	» 85
	3) Μίλωνας Σωκράτης (Στ. Μουσαλιήρη)	» 86
	4) Γραντοστασάδα (Α Π Σταυρού)	» 86
	5) Γρηγορίου . . . (Χρυσ. Ζαρούλας)	» 87
	6) Σελίς Λογοτεχνίας στον Ήλιο (Πανα Παπαγιάννη)	» 87
	7) Έρχεται το παιδί μου (Ντ Βλαχογιάννη)	» 88
	8) Πόλις και Ειρήνη (Γ Καρυδάς)	» 88
● ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ :		
	Ο Έπιφάνιος (Διήγημα Άνδρον Τολίαν)	» 89
● ΚΡΙΤΙΚΗ :		
	ΟΙ ΣΤΙΓΜΑΤΕΣ ΚΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (Α. Μάλαμα)	» 91
	—Κριτικαί: 1) Γάιος Όλφμας, 2) Άγγλική Παρλαμενταί, 3) Κώστας Νικολαΐδης, 4) Πέτρος Όλφμας 5) Λούλα Βλάση - Μιχαήλ 6) Γιάννης Σταλάρας, 7) Δραφίνος	
● ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ :		
	Άριθμητικά Στοιχεία στον αλ' αριθμητικόν θίματα	» 94
● ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ :		
	ΒΑΡΤΗΕΡΕΣ ΠΕΝΙΕΣ	» 95
	1) 'Η θύση των αντιστοιχίων άνθρωπων στην κοσμητική κούση	
	2) 'Η έκταση του ΟΧΙ	
	3) Το φετινόν Νόμαλ	
	4) Ένας πατήρας	
	5) Οι Άσυγχωρηταί	
	6) 'Η Γέννηση αρθροίτων	
	7) 'Η Πρόδοσι της 'Ιταλίας	
● ΣΧΟΛΙΑ :		
	ΜΕ ΤΟ ΣΦΤΡΙ ΣΤΑ ΚΑΝΩΜΑΤΑ	» 96
	1) Πέλλα εισαγωγές και μύθοι	
	2) Οι «Βασιαντιστάδες»	
	3) Καθαρισμοί...	
	4) Φιγύρας και παλάτα	
	5) Δημοκρατία...	
	6) Τά σελίδια	
	7) 'Η μέγιστος ένας βιβλίος.	
	8) Άγγλική μόδα...	
	9) Οι Σφίρας των Γραμμώντων.	
	10) Παρθαλό πορτολίδι	
	11) Το σπχδ που γίνεται βαθύ	

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ

VI. τόμος • Α ΜΑΛΑΜΑΣ • ΤΕΤΧΟΣ 5 • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΣ—ΟΚΤΩΒΡΙΣ • ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1965

ΝΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Τὰ μεγαλύτερα στρώματα τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ πολιτιστικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ μὲνωση καὶ ἀγωγή, παραμένουν ὑπανάπτυχτα σὲ σχέση μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Εὐρώπης. Τὸ νέο καλὸ θεῖο, τὸ νέο καλὸ θέατρο, ὁ νέος καλὸς κινηματογράφος, στὸ φτωχὸ λαὸ φαίνονται εἴδη πολυτέλειας, ἢ τοῦ γίνονται ἀπρόσιτα, ξένα πρὸς τὰ καθημερινὰ ἀγχώρια του προβλήματα. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, ἡ ἐξασφάλιση τοῦ ψωμοῦ ἀπορροφᾷ κύρια τὸ χρόνο. Ἐκε ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὸ ἀπληστοκέρδιος, ἢ τὸ ἀτέλεσμα κινήσι ἀλλων ἀγαθῶν. Ἔτσι τὰ νερὰ τῆς νέας λογοτεχνίας στὴ χώρα μας εἶναι κάπως θολὰ καὶ λιμνασμένα. Δὲ γίνονται καθρέφτες τῆς ζωῆς, δὲ γίνονται θροφὴ γιὰ τὸν καθέναν. Ἡ νέα λογοτεχνία γιὰ ἓνα προκομμένο λαὸ πρέπει νάχει μιὰ πρώτη θέσι ἀνάμεσα στὰ ἐνδιαφέροντά του. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν τέχνη καὶ τίς ἐκδηλώσεις του θὰ φανεῖ ὁ ἀνάλογος πολιτισμὸς του. Ὅταν ἓνας λαὸς προχωρεῖ, ἡ λογοτεχνία του δὲ μένει στάσιμη. Ὅπως εἶναι τὸ ὕψος ἀγαθῶν ποὺ τρέφουν τὸ σῶμα, τὸ εἶσι καὶ ἡ λογοτεχνία τρέφει τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα. Ἦναι λαὸ μέσα στὴ δημοκρατικὴ καὶ ἐξελικτικὴ του πορεία, δὲ θὰ τὸν κρίνουμε μὲ ἄλλων ἐποχῶν πολιτιστικὰς διαμορφώσις. Ἦναι ἄξιος λαὸς, ζεῖ ὀλόπλευρα τὴ ζωὴ τῆς τέχνης τῶν χρόνων του, καὶ προσθέτει μὲ ἀνάγκη καὶ στοργὴ στὸ νέο λογοτεχνικὸ θεῖο, ὅταν τοῦ γίνετα ἀνάλογα θολικὰ καὶ προσιτὰ. Ὅ λαὸς ἔτσι χιέρετα τὴν εἶσι του τὴ φύσι, ποὺ εἶναι μιὰ ἀυθόρμητη καὶ εἰσώτρπη προκομῶτρα πάνω στὶς ποικιλόμορφες καὶ ἐμφυτες ἀξίσις του. Ἦναι δὲ ὑπεύθυνος νὰ τίς διαμορφῶνει καὶ μὲ τὴν ὀργανωμένη πολιτεία του νὰ τίς ἀξιοποιεῖ, γιὰ νὰ προχωρεῖ σὲ νέα καὶ ἀνώτερα στάδια πολιτισμοῦ. Σήμερα, πολλοὶ γράφουν μὰ εἶναι πολὺ λίγα τὰ δημοκρατικὰ θεράπια νερὰ τῆς νέας μας λογοτεχνίας. Ἐκε ὅμως παλιότερα καὶ ἀρχαιότερα, ἡ πατρίδα μας ἀνάδειξε μεγάλους λογοτέχνες ποὺ τὴ δόξασαν σ' ἕλλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἦναι εἶναι τὰ νέα θεαγέματα, τὰ νέα σπουδαία μυθιστορήματα, τὰ νέα θεατρικά μας ἔργα: Ἦναι κούφις καὶ ἄγονοι οἱ νέοι λογοτέχνες μας, ἀδύνατοι καὶ ἀνέκτατοι νὰ δώσουν ἀληθινὰ καὶ μεγάλα ἔργα: ἢ δὲν βοηθεῖνται ὀργανωμένα ἀπὸ τὴν πολιτεία καὶ τὸ λαὸ γιὰ νὰ προσφέρουν ἀνάλογα: Μπορεῖ νὰ συμβαλεῖν καὶ τὸ πῦρ. Ἦναι «Ἦλ. Ἦνεύμα» ἔλαθε γιὰ θεθεωκρεσία τοὺς τελευταίους δύο μαῖνες στὸ πῦρ τῶν Εἰσο θεθεῖων ποιήσις, μονάχα εἰ-ε πεζογραφίας. Ἦθεῖα, ἢ πολλὰ καὶ χαμηλὰ καὶ μέτρα ποιήσις, εἶναι σημάδι ἀδυναμίας τοῦ

λαού, τῆς πολιτείας, τῶν ταλαντούχων. Μοιάζουν τὶς χέραιες. Ἐξέχει σὺν οἱ θεοσημύριστες θρογγές οἱ ἀρωματίζουσες ποὺ σέρνουν οἱ ἄνεμοι ἀπ' τὶς σαχάρεις τῶν ψυχῶν. Σὺν τὶς νεφέλικες μικροφουρτούνες πῶχουν ἕνα γκάστρι καὶ ξεσποῦν, καὶ ὕστερον ξελαγαριζοῦν, καὶ μένουν οἱ ἀριεὲς θροσσοσταλίθες ποὺ λάμπουν στὴν ἥλιον μαργαριτάρια.

Ἐοῦλοι ἔχουν τὴν ἀνάγκη, νὰ ἐκφραστοῦν, ὅλοι νὰ ἐξωτερικέψουν τὴν πόνο τους. Ἐοῦμως χρειάζεται προσωπικὴ, τεχνουργοπία καὶ ὠριμότητα. Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν νὰ δώσουν πολλὰ καὶ ἀπ' τὰ πολλὰ θὰ θγοῦν καὶ θὰ μείνουν τὰ χρησιμότερα, θὰ τὰ δώσουν. Δὲν ξεφλῆνε μὲ λίγους στίχους, σὺν τίσες πλειάδες μεσοστέρων ποιητῶν τῆς χώρας μας, ποὺ χωρὶς νὰ μιλήσει ἢ καρδιά, κίνουον τὶς ἀγκυραλικὲς ἀσκήσεις τους μ' ἕνα «ἀπιδύοναχο» καὶ ἐπίπλαστο ντόρο... καὶ διαθρίνουον καὶ σθῆνουον.

Ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι ὀλιγογράφοι καὶ ἐκλεχτικοί, πρέπει σ' ὅ,τι δώσουν, νὰ ἔχουν ἀνάλογη, μεγάλη, ἀχτινοβολία προσωπικῆ, δύναντη. Ἐλπίως περιμένει πάντα τὸ διαλεχτὸ καὶ τὸ κινουόργιο. Ἐνὲν λογοτεχνία πρέπει νὰ εἶναι ἔλξη, μαγεία, σωστὴ ἀγωγή, του. Νὰ βλέπει μὲ λαχταριστὴ, χαρὰ ὁ λαὸς περιουλεγμένο τὸ σημαντικὸ κοινωνικὸ καὶ ψυχικὸ του πλοῦτο καλλιτεχνικὰ μορφοποιεμένο καὶ νὰ νιώθει πάνω σ' αὐτὸν τὴν πίσθητικὴ του ἀπόλαυση. Ἐὰνθε φράση, τοῦ λογοτέχνη, πρέπει ν' ἀπηχεῖ, καὶ νὰ δημιουργεῖ μείν ἐκρηξῆ, μέσα μας.

Ἐἵνα καλὸ ἀληθινὸ καὶ δυνάτῃ ἔργο μὲ τὴ δική του μορφῆ, καλλιεργεῖ τὴν πίσθητικὴ μας κόση, διαμορφώνει τὴν ἰδιοθλογοικὴ μας πυρήνη, στεριώνει καὶ ἀσταλώνει τὸ πιστεύω μας. Ἐνὲν λογοτεχνία δημιουργεῖ ἀρχές καὶ συνειδησεις. Ἀποτελεῖ καθοριστικὸ παράγοντα στὴν ἀντικειμενικὴ ἀντίληψη, κρίση, θεωρηση, καὶ συνείδηση, τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας. Ἐνὲν ὅποιες τίσεις γιὰ τὴν ἀνιδέωση, τῶν μορφῶν τῆς τέχνης, μπορεί φυσιοθλογοικὰ νὰ ἐκδηλώνουνται.

Ἐπάρχει ὅμως μὲ πηγίθη, ἢ ἐρμητικὴ σκυπιὰ τῆς ἀφρηθ, ἀένης τέχνης, παρουσιάζει ἀταξία καὶ ἀσυντηρησία. Ἐὰν εἶναι αὐτὸς τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ὑποτιθέμενης τέχνης ἴνωσητες, κρύες, ἀναιμικές, ἀκτανότητες, ποὺ ἀντὶ νὰ συνεισφέρουν στὸ κοινωνικὸ ὠφέλος, συγχέουον, συσκοτίζουον, λαθεύουον τὴν καθαρὸν προσηναιτολισμό, θολώνουον τὴν ἀτμήσφαιρα.

Ἐνὲν μας λογοτεχνία πρέπει ν' ἀντικαθοραφτίζει τὴ ζωὴ, ὡς τὴν ἀπέραντη, καὶ ἀθάντη, ὁμορφία καὶ ὡς τὴ, θιθία κρυφῆν, ἀσκήμια, νὰ ξεπηθῆει ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γνήσια, νὰ ρέει κρυσταλῆνι, ἀντάξια τῆς ὑπερῆτης τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἱστορικῆς τιμῆς του.

Α. Μάλαμας

Π Ο Ι Η Σ Η

GRECE - ΕΛΛΑΔΑ

Σαν το ζαφείρι ηταν η θάλασα κι ουρανός
ζεστός σα διάχυτο πυρόν σπάλι στον αιθέρα.
Σαλπάρουμε, σὰ φύσαγεν αέρας εβνοϊκός
για της Ανατολής εκεί, τις μπλάβες χώρες πέρα.

Με μάτια ετήραα εκστατικά απ' την ψηλή την πρώρα
τη Ζάκυνθον ὄλο κόρφους και δάση από ελιές.
Τοῦ Θειάκι τους γκρεμούς, χιόνια στου Λύκαιου τις κορφές,
τους λόφους τους ανθόσπαρτους στις Αρκαδίας τη χώρα.

Ο πλάταγος πού κάμνανε στ' άλμπουρα τα πανιά
της θάλασας το φλοίσβισμα στου πλοίου τα πλεβρά
και το ηχερό των κοριτσιῶν γέλιο στην πρύμνη πίσω.

Μόνο άκουες. Κι ως άρχισεν η δυση να φλογίζει
Κι ο ήλιος καθάλα, πορφυρός, τον πόντο ν' άρμενίζει,
Ελλάδα, τότε αξιῶθηκα στη γή σου να πατήσω.

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΝΤ

Μετάφραση Πάνου Ν. Τζελέπη

Άρχιτέκωνα

Όλλανδική Ποίηση

ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ένα κόκκινο παράθυρο
κοντά σ' ένα παλιό κανάλι.
Μιά πόρτα ἔτσι άνοιχτή πού σε πληγώνει
και ένας άνθρωπος
πού ως λίγο πριν περίμενε
χάνεται ξαφνικά μέσα στη νύχτα.
Οί άσαρκοί του ὄμοι ἦτανε κυρτοί
και λυγισμένοι άπ' την καταφρόνια
καθώς άπ' τη γωνία στρίβογτας δρασκέλισε
τὸ αὐλάκι τοῦ βρώμικου δρόμου.
Μές στο σκοτάδι πού τὸν τύλιξε
σαν ένα σπίτι χάθηκε
ἔγινε πιὸ μικρὸς κι άπό τὸ τ ί π ο τ ε
και άκροπέρασε σαν ψίθυροι.
Εἶν' ὄμοια ἡ καρδιά μ' ένα κουρέλι
π' άκόμη δέν άνεμοσκόρπισε
άργοπεθαίνει άπό μονάχη της,
ὡσπου νά τή σκεπάση
μιὰ γκριζα καταχινιά.

J. C. BLOEM

Μετάφραση Μιχάλη Βουδούρη

ΜΙΛΩΝΑΣ ΣΩΣΑΝΔΡΟΥ

«ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΜΙΛΩΝΑ ΣΩΣΑΝΔΡΟΥ
ΘΕΣΠΡΩΤΟΝ ΑΡΕΤΗΣ
ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΙΣ ΑΥΤΟΥΣ»

έπιγραφή

(Περί τὸ 200 π. Χρ. χαραγμένη
σὲ βάθρο στῆ Δωδώνη ἐπὶ
τοῦ ὁποῖου στέκονταν χάλκι-
νος καβαλάρης ὁ Θεσπρω-
τὸς Μίλωνας Σωσάνδρου).

Ἄπάνου σὲ περήφανο ἄτι σὰ νάηταν Ἄρης
Μίλωνας ὁ Σωσάνδρου γυῖος στέκονταν καβαλάρης
Μητρούτζινο τ' ἄλογο πηδάει, κι αὐτὸς χαλκοντυμένος
Πετάει, δέν τὸν κρατάει ἡ γῆς Αἴας ἀνδρεκωμένος.

Σελλὸς τὸ γένος θεσπρωτὸς, κι' ἡ γῆς ἡ κουναρήτρα,
Γῆ τῆς Δωδώνης ἱερὴ ἡ προφητογενήτρα
Φουρτούνα, θύελα περνᾷ καὶ παίρει τὸ κορμί του
Κι' ἀπὸ τὴν πανοπλία του πόμειν' ἀπ' τὸ σπαθί του.

Ἡ χούφτα, ὁ τελαμώνας του καὶ τὸ μακρὶ κοντάρι
Κι' ἀπ' τ' ἄτι τὸ περήφανο κομμάτι ἀπὸ ποδᾶρι*.
Κατάρρα, λήψη νὰ μὴ βροῦν βαρβάροι καὶ δικοὶ μας
Π' ἀναποδογυρίσανε καὶ ρήμαξαν τὴ γῆ μας.

Σπ. Μουσελίμης

*) Κατὰ τὶς ἀνασκαφές τῆς Δωδώνης (1965) ἀπὸ τὸ χάλκινο ἀγαλμα βρε-
θηκαν μονάχα σκαλιστὸ ἐπιπόγραφο ἀπὸ ἀσβεστόλιθο βάθρο, ἀλογήσιον ποδᾶρι
ἀπὸ τὴν ὀπλὴ μέχρι τὴν κνήμη, λαβὴ σπαθιοῦ, μακρὶ κοντάρι καὶ κομμάτι τε-
λαμώνας

ΓΙΑΝΝΙΩΤΟΠΟΥΛΑ

Γιαννιωτοπούλα μου γλυκεῖά, τῆς Ἠπειρος καμάρι,
σὲ χάρη καὶ σὲ λεβεντιά σὰ σένα δέν εἶδ' ἄλλη
Ἡ λίμνη σοῦ ἐχάρισε τὴν αὔρα τῆ δροσιά τῆς
Καὶ ἡ Φροσύνη σοῦδωσε ὅλη τὴν ἀρχοντιά τῆς.

Γιὰ τὴν καλὴ σου τὴν καρδιά μικρὴ μου σὲ θαυμάζω
δέν παραθαίνεις μὲ καμιά καὶ μ' ἄλλη δὲ σ' ἀλλάζω.
Ἄς εἶναι ὑπερήφανη ἡ Ἠπειρο κι ἡ Ἑλλάδα
γιὰ σὲ Γιαννιωτοπούλα μου, τοῦ Πύρρου ἔμορφαδα.

Διηδάμενα Π. Στατηρᾶ

Γ Ρ Η Γ Ο Ρ Ε Ι Τ Ε

Δέν μᾶς χρειάζονται οἱ κιοτήδες,
οὔτε κι οἱ ἥρωες.
Μᾶς χρειάζονται οἱ ἄνθρωποι.
Μ' ὀρθή τὴν ψυχὴ
κι ἄγρυπνο τὸ πνεῦμα.

Ἄνθρωποι σ' ὅποια γῆ καὶ φυλή,
μ' ὅποιο χρῶμα καὶ μ' ὅποια ἱστορία.
Ἄγαπήστε τὴ ζωὴ μὲ στοργή,
καθὼς ἡ μητέρα τὸ βρέφος.
Μὲ πάθος καθὼς ὁ ἐρωτευμένος
τ' ἀγαπημένο πρόσωπο.
Μὲ πίστη καθὼς ὁ θρησκόληπτος τὸ θεό του.
Ἄγαπήστε τὸν ἄνθρωπο.

Ἄγαπήστε τὸν ἄνθρωπο
σ' ὅποια γῆ καὶ φυλή.
Ξεχάστε τὰ μίση
ἀλλὰ μὴ ξεχνάτε τὰ Ἄουσβιτς.
Μὴ ξεχνάτε τὰ κρεματόρια.
Τὰ ἑπτὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑβραίων.
Τὴν καμμένη γῆ.
Τοὺς ποταμούς τῶν αἱμάτων
τοὺς ὠκεανούς τῶν δακρύων.

Ἄνθρωποι ξεχάστε τὰ μίση,
ἀλλὰ μὴ ξεχνάτε ποτὲ τὴ Χιροσίμα.
Γρηγορεῖτε λαοὶ γρηγορεῖτε.

Χρυσάνθη Ζιτσαία

ΣΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ ΤΟΝ ΠΑΙΟ

Γενήθηκα στὸ σούρουπο καὶ στὴν αὐγὴ πηγαίνω.
Κάποια μεγάλη δύναμη ὀλόταχα μὲ σπρώχνει,
δύναμη, ξύπνημα καὶ νοῦς καὶ θέληση τ' ἀνθρώπου.
Στὸ διάβα μου προαιώνια σκοτάδια διαλιούνται.
Τοὺς φοβισμένους ταπεινοὺς μαζί μου παρασέρνω
στὸν ἥλιο τῆς ἔλεφτεριάς πού τις καρδιές χρυσίζει.
Θάρρος ἐλπίδα καὶ ζωὴ σὲ ὅλους μας χαρίζει.
Διαβαίνουν οἱ χειμωνιῆς διαβαίνουσιν τὰ σκοτάδια,
τρεμάμενα καὶ ξέμακρα στὴ Δύση νὰ κουρνιαῖσουν.
Οἱ δούλοι λεφτερώνονται ἀντρειώνονται ψηλώνουν,
τὴ θνησιμότητα πατοῦν καὶ τὴ ζωὴ ὁμορφαίνουν,
μὲ φῶς στὸ νοῦ, φῶς στὴν καρδιά, σ' ὅλη τὴ ζήση ἥλιο,
ἥλιο παγκόσμιας λευτεριάς τρανὸ καὶ πορφυρένιο.

Β. Παπαγιώργης

ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ

Ἄρατε Πύλας, γύρισε ὁ Θεός μου
 πού ταπεινός στὸν παρασιτάτη τὸν προσμένω.
 Ἄνοιξε ἡ γῆ — Πατέρας εἶμαι — ἐντός μου
 ἓνα ποτάμι σίδηρο λιωμένο

κυλάει, κρατήρας στὴν κορφή τοῦ κόσμου.
 — Πῶς μὲ κρατήσανε μακριὰ ἀλυσοδεμένο!
 ὦ οὐρανέ! Τὸ λίβανό σου δός μου
 γιὰ τὸ παιδί μου τώρα καὶ τὸν αἶνο

καὶ τῶν ἀγγέλων τὸ χορὸ κι ἀκόμα
 τὸν ἥλιο δάνεισέ μου νὰ φωτίσω
 κι ἀγνά ἄς γενοῦν τὰ χεῖλη μου, τὸ στόμα

μελίρριτο νὰ τὸ καλοσορίσω.
 Κι ὅταν Νιρβάνα ἀνοίξει ἡ ἀγκαλιά μου
 βάστα γερά τὰ φρένα, τὴν καρδιά μου!

Ντίνος Βλαχογιάννης

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

Τὰ δέντρα τυλίγουν
 τὸν οὐρανὸ στὰ κλαδιά τους
 σὲ μιὰ δίνη χωρὶς ἔλεος...
 γιὰ τὰ μάτια πού ἀπειλοῦν
 τὰ ράμφη τῶν πουλιῶν!...

Ἐδῶ δὲ βρίσκουμε ἀγαπημένα χέρια,
 δὲ βρίσκουμε ἀγαπημένα πρόσωπα
 δὲ βρίσκουμε ἀγαπημένη βροχή.

Ὅταν στὸ ράμφος τῶν πουλιῶν
 θὰ κρέμονται τραγοῦδια
 ὅπως πολύχρωμες γιρλάντες
 στὰ τσιμπιδιά τῆς νοικοκυράς,
 ἢ ὅπως οἱ ρόγες στὸ κλῆμα
 καὶ τὰ βυζιά σὲ κόρφια κόρης.

Ὅταν ὁ οὐρανὸς θὰ βρέχει
 γαλάζια σκουφιά στὸ πράσινο τῶν δέντρων
 καὶ τὸ βουνὸ δὲ θὰ βουλιάξει
 στὴ δίνη τ' οὐρανοῦ,
 ἓνα κορίτσι θὰ γελά στὴ Χιροσίμα.

Γιάννης Καραβίδας

στηκε τῆ σύνταξί, τῆς ἐταιρίας, πού θά κί-
γαινε χαμένη.

Τὴν ἴδια στιγμή, ὁ Γρηγόρης Πέτροβιτς
τινάχτηκε μπροστά, μ' ἓνα πολὺ ἐντυπωσια-
κὸ ἔλμα καὶ βρέθηκε στὸ πρῶτο σκαλί τοῦ
ἄκρηστου γιὰ τὶς μικρὲς ἐκκλησίες «δεσπο-
τικῶν».

Ἔκανε μιὰ κίνηση, μεγαλόπρεπη μὲ τὸ
χέρι, κύτταξε ψηλά καὶ φώναξε:

Ὀἰμοί, φεῦ καὶ ἀλλοίμονον! Νὰ πι-
στεύσω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου; Μήπως οἱ
θρῆνοι καὶ τὰ δάκρυα εἶναι φρικτὰ περι-
σθῆται; Μήπως εἶναι εἰκόνας ὄνειρου φρι-
κώδους; Φεῦ, δὲν εἶναι ἐφιάλτης, δὲν εἶναι
κακὸν ὄνειρον. Δὲν ἀπαιτῶνται οἱ ὀφθαλμοί
μου. Ὁ φιλόπονος γραμματεὺς τῆς προδευ-
τικώτατης ἐταιρίας μας, ὁ ὁποῖος ὡς μέ-
λισσα ἐκόμιζε τὸ μέλι τοῦ μόχθου τοῦ διὰ
τὸ ἀγαθὸν τοῦ συνόλου, ὁ προσφιλέστατος φί-
λος ἡμῶν, καίτοι ἦδη νεκρὸς καὶ ἀεὶ
πρὸς τὴν τελευταίαν κατοικίαν, εἷς ἓς οὐκ
ἔστι νόστος!

Ἡ τιωπὴ, πού ἀπλώθηκε μέσα στὴ μικρὴ
ἐκκλησιὰ ἦταν βαθεῖα, ἐντυπωσιακὴ. Οὔτε
ἀνάτα. Ὁ Γρηγόρης Πέτροβιτς συνέχισε
καταβάζοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς του προ-
δευτικῶς.

Ὁ ἀνοικτεῖρμων θάνατος εἶθεεν τὴν
κατεσκληκυῖαν χεῖρα του ἐπὶ τοῦ νεανικῶς
σφριγηλοῦ φίλου καὶ τὸν ἀφῆρπτεν. Ὡ, κη-
λέ, ὦ ἀγαθὸ καὶ φίλεργε, πολὺκλυστε
Προκόπιε Ὀσῆπιτε!...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκούστηκαν ψίθυροι ἀπ'
ὅλες τὶς διευθύνσεις. Κάποια ταραχὴ, στὸ
ἀκροατήριον. Μὰ ὁ θαυμάσιος ρήτορας συνέ-
χιζε ἀπόρητος.

— Ἦτο χαρακτήρ ἀδαμάντινος. Ἔταξε
τὸν ἐαυτὸ του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ συνό-
λου καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἔμεινε ἀνύπαν-
τρος. Δὲν ἐγνώρισε τὴν χαρὰν τοῦ ἐγγάμου
βίου, τὴν χαρὰν τῶν ἀπογόνων. Δὲν τὸν κλαί-
ουν, ὅμως, οἱ ἀπόγονοι, τὸν θρηνοῦν αἱ χῆραι
καὶ τὰ ὄρφανά, ὅλοι ὅσοι ἐδέχθησαν τὴν σω-
τήριον θωπεῖαν τῆς μεγαλοψυχίας του.

Κανέναν δὲν ἐκλαιγε. Που καὶ πού ἀ-
κουγόταν κανένα ξεροβήξιμο. Οἱ ἀκροατὲς
τοῦ ἐμπνευσμένου ἐπικτήξειου δὲν μπορούσαν
νὰ καταλάβουν γιὰτὶ ἀποκαλοῦσε ὁ ρήτορας
Προκόπιο Ὀσῆπιτε τὸ νεκρὸ, ἀφοῦ τὸν ἔ-

λεγαν Κύριλλο Ἰβάνοβιτς. Γιατὶ ἔλεγε πὼς
ἦταν ἀνύπαντρος ἀφοῦ ἐκεῖ κλαί βρισκόταν
ἡ «βαρυκενοῦσαν» συμβία του.

Τίποτα δὲν κατόλαβε ὁ Γρηγόρης Πέ-
τροβιτς. Εἶχε παρπυρθῆ ἀπὸ τὸν εἶστρο
του. Ἦψωσε πάλι τὴ φωνή.

— Προκόπη, Ὀσῆπιτε. Ἐμμεῖνες ξένος
πρὸς πᾶσα τοῦ βίου τρυφήν, κάθε χαρὰ...

Τὴν τελευταία φράση τὴν εἶπε μὲ φωνὴ
τσιριχτή, πού ὀλοένα ἀνέβαινε σὲ τόνο, ὡ-
σπου τὸν ἐκνιξε. Ἐμμεῖνες μὲ τὸ στόμα μισό-
νοιχτο, ἐνῶ τὸ βλέμμα του στῆλώθηκε σ'
ἓνα σημεῖο, στὴν εἰσοδὸ τῆς ἐκκλησίας, σα
νὰ ἔβλεπε φάντασμα.

— Ἀδύνατο! κατάφερε νὰ μουρμουρίση
Ὁ Ποπλάδσκυ κατάφερε νὰ ἀνοίξη δρό-
μο ἀνάμεσα στὸς στριμωγμένους ἀνθρώ-
πους.

— Τί ἐπῆρας, μωρέ; τοῦ εἶπε ὅταν ἔφτασε
κλαί του.

— Εἶναι, εἶναι ζωντανός.

— Ποιὸς εἶναι ζωντανός;

— Ὁ Προκόπης Ὀσῆπιτε, διάβολε. Νά-
τος, στέκεται ἐκεῖ, στὴν κόρτα.

Μὰ δὲν πέθανε αὐτός. Πέθανε ὁ Κύ-
ριλλος Ἰβάνοβιτς. Ὁ Προκόπης Ὀσῆπιτε
ζῆ. Πῆλε, τώρα, γιὰτὶ θά γίνῃ μεγάλη
φασαρία. Δὲν ἀστειεύεται αὐτός.

Ὁ παπᾶς κατόλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ κἀνῃ
κάτι καὶ ἄρχισε τὶς ψαλμοῦσιες. Ὁ Γρη-
γόρης Πέτροβιτς μαζί μὲ τὸ φίλο του, τὸν
Ποπλάδσκυ βγήκαν εἰς ἄκρατήρητοι.

— Μὰ εἶ μούσκες μωρέ, πὼς πέθανε ὁ
γραμματεὺς; παρπρονέθηκα ὁ ρήτορας.

— Ναι, τοῦ τὸ εἶπα. Ἀλλὰ ὁ γραμματεὺς
ἦταν ὁ Κύριλλος Ἰβάνοβιτς. Ὁ Προκόπης
Ὀσῆπιτε πῆρε σύνταξί, κέρυσι.

— Κρίμα, εἶπε καταστενοχωρημένος ὁ
Γρηγόρης Πέτροβιτς. Αὐτὸ τὸ κᾶθαρμα ὁ
Ὀσῆπιτε μοῦ εἶχε βάλει πρόπερσι πρόστιμο.
Αὐτὸς μ' ἔκανε νὰ φύγω ἀπ' τὴν ἐταιρία.
Κι' εἶχα μιὰ χαρὰ!...

Παράτησε σπαστισμένο τὸ φίλο του καὶ ἄρ-
χιζε νὰ τρέχῃ, μονολογώντας:

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, νὰ νομίζω πὼς τὸν πα-
ράχωνε στὸν τάφο κι' ἐκεῖνος νὰ ζῆ καὶ νὰ
κἀνῃ τὸ θαυμάσιο τὸ καλιόσκυλο, ὁ κο-
πρίτης!

ANTON ΤΣΕΧΟΦ

Οί Συγγραφείς κι ἡ Ἀξιολόγηση

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Α. ΜΑΛΑΜΑ

ΤΑΚΗ ΟΛΥΜΠΙΟΥ: «Σύντομη Γνωριμία»

Ὁ Τάκης Ολύμπιος εἶναι γνωστός καὶ προικισμένος ποιητής. Στὴ «Σύντομη Γνωριμία» του ἔχει παραδοσιακὴ καὶ λαύτερη ποίηση, ποὺ εἶναι ὀλάκερη μία ἐλεγειακὴ συναυλία ἀνθρωπισμοῦ· συνάμα δέ, καὶ μιὰ ἀρτησιανὴ ἀκατασίγαστη κυματοδρομία τοῦ κοινωνικοῦ μας προβληματισμοῦ. Ποίηση ποὺ ἔχει ἀπαλόχη δύναμη νὰ συνεπαίρνει καὶ τὶς σκληρὲς ἀκόμα καρδιὲς στὴ συγκινησιακὴ παλοίρια τῶν δραματικῶν γεγονότων τοῦ καιροῦ μας. Οἱ ἐμπνεύσεις του ζεστὲς πηρασμένες μέσ' ἀπὸ τὰ αἰσθηματικὰ ἀποφράδια τῶν δύστυχων καταστάσεων, σταλάζουν στὸν ἀναγνώστη τὸν πόνο τῆς ἀδικίας. Ποιήματα σὰν τὸ «αἶμα καὶ φῶς» εἶναι βγαλμένα ἀπὸ καμίνια καὶ θαρεῖς σφυριλατημένα σὲ πύρινα ἀμόνια τῶν σύγχρονων λαϊκῶν μας ἀγώνων. Ἡ φιλοσοφικὴ του διάθεση στὸ χρόνο καὶ στὰ πράματα ἐδῶ δὲ ζημειώνει τὴ σύνθεση μιᾶς γλαφυρῆς κοινωνικῆς ποίησης. Μόνο ἀνοσταίνει ἐκεῖ ποὺ φορτῶνεται φραστικὲς κοινοτοπίες. Πολλὰ ποιήματά του ἔχουν μιὰ ψυχοκινητικὴ δύναμη. Ζεῖ καὶ προβάλεται ἕνας κόσμος ὑποταγμένος κύρια σὲ μιὰ ποιητικὴ ἀνιστόρηση γεγονότων καὶ παθημάτων, ἀλλὰ καὶ σὲ μιὰ μαγεία ἐπικῶν ἐξάρσεων γιὰ τὴ λύτρωση ἢ τὴν ἀπολύτρωση. Στίχοι ποὺ ἀντικαθρεφτίζουν ζωντανὲς εἰκόνες. Ποίηση ποὺ λὲς καὶ δίνει θεράπιο νερό, νὰ δροσίξει καὶ νὰ ζωογονεῖ τὴν ψυχὴ τοῦ κουρασμένου, τοῦ πονεμένου ἀνθρώπου. Ὁ καλὸς ποιητὴς δὲ μαγερεύει ἀφηρημένο μοντερνισμό· δὲ μπορεῖ νὰ χαλάσει τὸ νόστιμο κι ἀναγκαῖο φαῖ τῆς ζωῆς, τὸ ἠθικὸ τὸ λογικὸ. Γιατὶ ξέρεῖ πῶς τὸ ἀλόγεφτο κι ἀνήθικο, μοιάζει λιμασμένο νερό ποὺ βρωμάει καὶ δὲν πίνεται. Ὁ Τ. Ὀλυμ. τὴν πηγὴ τὴν ἔχει μόνο στὸ δεσμό του μὲ τὸ μόχτο, τὸ αἶμα καὶ τὸ δάκρυ τοῦ λαοῦ μας. Γι' αὐτὸ ἀνταποκρίνεται στὶς ψυχικὲς ἀνάγκες τοῦ πάσχοντα ἢ τοῦ ἀνεργάτιστου, τοῦ φυγομάχου ἢ τοῦ ὑποκειμενιστῆ τῶν χρόνων μας. Μὲ τὸ νῆμα τ' ἀνθρώπινου πόνου ὑφαίνει τὸ λαϊκὸ λυρισμὸ του:

«Γιὰ τὴ μεγάλη πορεία...
Ὅταν θὰ διώξουμε τὴν κόπρη τοῦ Αὐγεία
μὲ τὴ γροθιά
Μὲ τὴ φωτιά
Μὲ τὸ νερό

Κι ἀλλάξουμε μορφή καὶ ντύμα.
τότε,
Νὰ τὸ πιστέψετε: Πῶς μπήκαμε στὴν
(Ἱστορίαν).

★

ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἐρωτικὲς Νηοψίες»

Ἰδιόμορφη ἢ ποίηση τῆς μεσολογγίτισας ποιήτριας δίδας Παυλοπούλου. Μᾶς τραγουδάει μὲ λεπτότητα καὶ χάρη τὸν αἰώνιο νόμο τοῦ γίγνεσθαι, τὸν ἔρωτα. Μεταγγίζει τὴν ἐρωτικὴ οὐσία τῆς ἀπλοϊκῆς ζωῆς, συνδεμένη μὲ τὸ νόστο ἢ τὴν ὑποταγὴ στὴ φυσικὴ νομοτέλεια. Τὸ βιβλίο της τοῦτο, εἶναι ἕνα πολύχυμο γλυκότονο τραγούδι, ὕμνος γιὰ τὸν ἀγνὸ καὶ μετρημένο ἔρωτα. Ἔχει ἕνα ἰδιαίτερο προτέρημα: Μὲ τὸν πεζολογικὸ της στίχο - θαρεῖς ὀλότελ' ἀβασάνιστο — δίνει ἄμεσα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ποιητικῆς της γοητείας. Εἶναι ρεαλίστρια. Τὸ ταλέντο της ἀποχτάει μιὰ ξέχωρη σημασία. Οἱ στροφές στὸν ἀπαντητικὸ «γυναικεῖο χορὸ» της, παρουσιάζουν πιὸ ποιοτικὴ τελιότητα. Μόνο ἀπὸ τὴν εἰλικρίνεια μιᾶς ποιήτριας μποροῦσε νὰ ἐκφραστῆ μὲ τὴ μορφή μιᾶς τέχνης, ὁ πόθος, ἡ φλόγα, τὸ πάθος, ὁ κρυφὸς καημὸς τῶν ἀνθρώπων, πιότερο τῶν νέων γιὰ τοὺς καρπούς τοῦ μικροῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι τὸ ἐπίκεντρο, ἡ βάση, ἡ πυρῆνας τῆς ζωϊκῆς καρποφορίας. Κι ἕνα ἄλλο χόρισμα: Ἡ Α. Π. δίνει τὴν πειθῶ μὲ τὴν εἰκονικὴ παρομοίωση μέσ' ἀπὸ τὴν ἐκφραστικὴ της ἀπλότητα.

«Στὰ γιορτάσια
ὄλο λιχουδιά καὶ καλὸ φαῖ
ἀκριβῶς ὅπως καὶ στὸν ἔρωτα
ὄλο φιλί καὶ μέλι».
Κι' ἄλλου:
«Ἡ πρώτη ἀποκάλυψη
εἶναι νὰ μὲ βλέπεις
καὶ νὰ μὲ ψαύεις.
Ἦ τὰ εὐνεϊκὰ προμνηήματα
μετὰ τὸ ἄγγιγμα!».

Ἡ ποιήτρια τούτη δὲ φιλοσοφεῖ, ὁμολογεῖ. Ὁμολογεῖ καφτὰ μὲ τὸ δικὸ της τρόπο, ποὺ θέλγει. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο πετυχαίνει πιότερο τὸ ποιητικὸ ἀπόφθεγμα ποὺ δίνει.

Αὐτὸ ἀπορρέει γνήσια, ἀπὸ τὴν ἴδια συστολὴ κι' ἀντιδιαστολὴ τοῦ φυσικοῦ καὶ λογικοῦ ἀνθρώπου. Τὰ βέλη της χτυποῦν καὶ τὴν ὑποκρισία, τὴν ἀπάτη, τὰ ἑτερόκλητα σπέρματα τῆς ἐρωτικῆς παρανομίας. Τὸ κρά-

μα της λυθρενής προελευσης. τού ίδιου λάθους της καταγωγής μας

«Χωρίς άλλο

περισσότερο μακαρίζω

τούς έρωτικούς όρκους ..

πού καταλήγουν στην φευδορκία.

Ώ η Εριδα για τὸ πιὸ καλύτερο».

Ἡ Α. Π. συνταιριάζει τὸ ἀπλό με τὸ γιγ-
σια. Μᾶς σεβδίζει καὶ μᾶς κερνάει τις εἰρω-
τικές νηφίες» με χαριτωμένο ποιητικὸ γού-
στο, καὶ δική της φορεσιά. Ἄκέρια ποίηση
πού φαντάζει ζωντανή καὶ ὁμορφῆ, ἀποκαλυ-
πτική. Ἄν ἡ ποιήτρια εἶναι νέα καὶ δὲν
ἔχει ἀκόμα τὴν ἀνάλογη ἐμπειρία καὶ εὐθύνη νὰ
τελειοποιεῖ τὴν ποιητικὴ τῆς ἔκφραση, ἐν-
τούτοις μᾶς δίνει με ἀληθινὴ αἰσθησιακὴ
τοίηση καὶ μᾶς δίνει μ' ἐπιτυχία μιὰ τέχνη
γένημα, θέμα, καὶ ἀντανάκλαση τοῦ αἰσθη-
τικὸυ μας βίου

★

ΚΩΣΤΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ: «Ὁκτώ κε- φάλαια γιὰ τὴν Ἄγωγῆ»

Ὁ Κ. Νικολαΐδης εἶναι ἓνας σεμνὸς καὶ
αγνὸς ἠπειρώτης δάσκαλος που ἡ ἐρευνῆ κλι-
ση του στὴν ποίηση καὶ ἡ συνεργασία του σὲ
τοπικὲς ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τοῦ δίνουν
μιὰν ἀξία θέση ἀνάμεσα στοὺς καλοὺς ἠπει-
ρωτὲς ποιητὲς τοῦ καιροῦ μας. Ἡ ποίησή
του, λευτέρη καὶ πιεζή, γλυκειὰ καὶ διυθισ-
δικῆ εἶναι ἐμπνευσμένη ἀπὸ ἱστορικὰ γεγο-
νοτα, ἀναμνήσεις καὶ βιώματα, ἐνὸς χαρέ-
νου λαικοῦ μεγαλείου. Στὸ δοκιμιογραφικὸ
βιβλίον του Ὁκτώ κεφάλαια γιὰ τὴν Ἄγωγῆ
ἐκφράζει με συνείδηση εὐθύνης τὸ ἀναγεν-
τικο ρεῦμα γιὰ τὴν ἐκσυγχρόνιση τῆς παι-
δείας, τὴν κατάργηση τῆς καθρωμένης με-
τὴν πλατεία ἐπιβολῆ καὶ ἐπικράτηση τῆς Δη-
μοτικῆς μας γλώσσας καὶ τὴν ἐξάλειψη τοῦ
σκοταδισμού. Αὐτὸ τὸ σύγγραμμά του ἔχει
ιδεώδη ἀποφθεγμάτα γιὰ τὴν ἀνθρωπιστικὴ
ἀγωγή τοῦ ἀτόμου. Συσχετίζει ἀληθινὰ καὶ ἐ-
ξηγεῖ σωστὰ ὅλα τὰ αἴτια πού καθυστέρη-
σαν ὡς τὰ σήμερα τὸ λαὸ μας καὶ τὸν ἐγκα-
τάλειψαν σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα ἀπὸ τὰ μεγάλα
προοδευτικὰ ἄλματα τῶν ἄλλων λαῶν. Μή-
νυμα ἐποχῆς, ἔκφραση ἱστορικῆς ἀναγκαιό-
τητας ἢ ἐκπαιδευτικῆς ἀναγέννηση. Ἀπόρροια
τῶν ἱστορικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐξελίξεων ἀλλὰ
καὶ τῶν ἐπίποπων ἀγώνων τοῦ λαοῦ μας, πού
ζητάει τοὺς καρπούς τῆς παιδείας σὰ βασικὴ
προϋπόθεση γιὰ τὴν ἀνοδικὴ πορεία του.
Συγχαίρουμε τὸ φίλο συγγραφέα πού κλίνει
τὸ δοκίμιό του με τούτῃ τὴν παραίνεση:
«Θῆναι μόνο καὶ οἱ δάσκαλοι νὰ σταθοῦν
μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ ἔρα, ἀκέρια,
ικανὲς καὶ αἰσιοδοξεῖς πνευματικὲς προσωπικό-
τητες. Πραγματικοὶ παιδαγωγοί».

ΠΕΤΡΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ: «Εἰκοστὸς αἰ- ῶνας καὶ ἀ' Ὀλοκλήρωση»

Πολύπλευρη, πολυδαίδαλη καὶ ἐπιβλητικὴ
ἢ ποίηση τοῦ Π. Ὀλύμπιου. Ἐχει μιὰ σφύ-
ζουσα πνευματικὴ πού ἀντανακλάει μιὰν
ἀνταῦγια κλασικὴ φύση. Μιὰ ξεχωριστὴ
δική του γλωσσικὴ μορφή, πού μ' ὅλο πού τῆς
λείπει μιὰ κάποια συμπύκνωση τῆς οὐσίας,
γίνεται συμπληρωτικὴ καὶ με τοὺς πλατιο-
σμούς τῆς δῶ καὶ ἐκεῖ, πού μοιάζει ἀρχαία θεῖα
σευτικορορητορικὴ ρομφαδία, με μιὰ ρεαλιστικὴ
ἐπίκληση στοὺς παραστρατημένους.

Ποίηση διεισδυτικῆς μονολογικῆς με τὸ
ἀποσυνθεμένο πνεῦμα τοῦ πολεμικοῦ ἀφαι-
σμοῦ. Μιὰ τραγικὴ ἀλήθεια, μιὰ ἐφιαλτικὴ
ὄνειροστοιχία. Ἀποκαλύπτει με ἱστορικὰ
σύμβολα τὴ βαθύτερη τραγωδία τοῦ λαοῦ.
Ἐχει στὶς δύο ταῦτες συλλογὲς ποιήματα
πού ἐντυπωσιάζουν βαθιά, καὶ ἀσπῶν μιὰ ἐ-
πιδροσὴ ἀπὸ τὴν πολυπραγμοσύνη τους. Ἐ-
πιρασμένος ἀπὸ τὰ νέα ρεύματα, πλούσιος
κινεῖ ὁ πληθωρικός του λόγος. Στὸ βάθος
ἀνθρωπιστικὸς καὶ ἀντιπολεμικὸς λόγος πῶχι
μιὰ βιβλικὴ ἔκφραση καὶ ἴσως νὰ κωρύζει.
Ὁ Π. Ὀ. ἔχει πλατιὰ φαντασία καὶ προὔπο-
θετεῖ γυμνασμένο ἀναγνώστη. Πολλὲς λέξεις
σὴν ἢ εἰδηθῆρα - ἀδόκιμα εἶναι ἀκατανόητες
γιὰ τοὺς πολλοὺς. Πάντως εἶναι πλούσια ἢ
σημασιολογικὴ τοῦ ἔσρου τῆς ἐποχῆς μας
με τὰ θανατοφυγὰ ἐπιτάγματα. Με τὸ κο-
φτὸ παγκοσμιο πρόβλημα τῆς εἰρήνης ἢ τῆς
διοστηρικῆς κατόχτησης, κερδίζει πῶτιο ὁ
ποιητὴς. Ἄν οἱ ρητορισμοὶ καὶ οἱ ὑπερβολὲς
κάπου κάπου μειώνουν, γενικὰ ἢ ποιησὴ του
εἶναι ρωμαλέα καὶ ριζοσπαστικὴ ὅπως τῶν
πρωτοπόρων παλιοδιαθετικῶν. Ποίηση ἀργί-
λη, ἀφοριστικὴ πρὸς ἰσραηλιτῶν καὶ πρὸς
τύρανους. Ἄλλου Ἐρμῆ καὶ ἄλλου Ἰερε-
βιάδες σὴ ὠδὲς του, κρύβουν ἓνα κάποιο με-
γαλεῖο. Σκληροὶ στίχοι, κοφτερὰ ἐπίθετα.
Μόνο μερικοὶ ἀδύνατοι ἀπὸ ἔλειψη γλωσσικῆς
αἰσθητικῆς καλλιτέπειας, καὶ φορτισμένοι ἀπὸ
γενικὸς, πληθυντικὸς. Πολλοί, γεροδεμένοι
ἀρτίοι, σπουδαῖοι. Νὰ ἓνα δείγμα.

«Σπαθὶ ὁ ἀγερας ξίφυγε ἀπ' τὰ χεῖρα μου
Ἡ νύχτα κλαίει... Φύγε! Φύγε!»

Ἄόματη στὰ σεβρωμένα μέλη σου περιπα-
(τάει ἢ τρέλα

—Εἶραι ἢ πόρνη!

ἢ πληρωμένη φαγούσια...».

★

ΛΟΥΛΑΣ ΒΑΛΒΗ - ΜΥΛΩΝΑ: «Μο- νάκριβη Φωτιά»

Φυσιολογικὴ καὶ βαθυστόχαστη ἢ ποίηση
τῆς κ. Βάλβη - Μυλωνά. Ἀποπνέει ἓνα ρο-
μαντισμὸ καὶ ἓνα διθύραμβο στὴ ροή τῶν φυ-

σικῶν ὄντων, στὰ οὐράνια καὶ τὰ γήινα φαινόμενα, πού προβάλλουν καὶ χάνονται, πού ἀνθίζουν καὶ μαραίνονται στὰ αἰώνια πυρὰ τοῦ ρυθμοῦ τῆς ζωῆς. Ἐχει ὁμως μιὰ ὑπερφύση τοῦ λυρικοῦ στοιχείου. Τὰ διάφορα στοιχεῖα πού συνθέτουν μιὰ τέχνη πρέπει νὰ δίνονται μ' ἀνάλογα ζύγια καὶ μέτρα, ὅπως οἱ σπορὲς καὶ τὰ φύτρα γιὰ νὰ καρπίσουν καλὰ κι ἀποδοτικά, θέλουν τὰ κανονικά τους φυτέματα καὶ βοτάνια. Οἱ πιότεροι στίχοι στὴ «Μονάκριδη φωτιά» ἔχουν ἐσωτερικότητα καὶ κάποιο βάθος. Μὲ πολλὴ γνώση λέει:

«Μὲ ἀρνοῦνται...

Ὅμως ἐσύ στ' ἀλώνια τοῦ ἡλίου θ' ἀνεβείς

Γιατὶ εἶσαι ἀκόμη ἄρωμα

Στὴ νεραντζιά τῆς Πόχαλης».

Ἡ Λ. Β—Μ, ὅπου ἀνάμεσα στὸν λεπταίσθητα κατεργασμένο λυρικό της κόσμο συνεμπαίνει ὁ ἀντικειμενικὸς ἄνθρωπος καὶ κρούει τὴ συναισθηματικὴ της κλίμακα, συγκινεῖ πιότερο τὸν ἀναγνώστη:

«Στὸ σπίτι ἡ φτώχεια ἔγινε μεγαλύτερη.

Δὲν ἔχει λάδι τὸ λυχνάρι τῆς γιορτῆς...».

Ἡ ποιήτρια τούτη ἀποκρυσταλώνει ἔντεχνα τὸ ὑλικό της, ἀλλὰ στὸ θεματολογικό, εἶναι πιὸ ἀναγκαῖα ἢ σφιχτότερη δομὴ κι ἡ ἐνιαία κι ἀρμονικὴ οὐσία τοῦ περιεχομένου. Μπορεῖ ν' ἀνακατώνουμε εἰκόνες καὶ συμβολισμοὺς καὶ παραστάσεις, ἀλλὰ ὄχι μὲ ἀόριστους ἢ ξεκομμένους στίχους. Ὁφείλουμε νὰ πειθαρχοῦμε τὶς πληθωρικὲς ἐμπνεύσεις μας σ' ἓνα ὁμοούσιο σφιχτοδεμένο σύνολο. Αὐτὸ εἶναι ἄλλωστε καὶ τέχνη. Ὅπως δὴποτε ὁμως καὶ πέρ' ἀπ' ὅποιες τυχὸν ἀδυναμίες, ἡ νέα ποιήτρια ἔχει μιὰ διεισδυτικὴ διορατικὴ στὰ πράματα κι ἐνώνει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴ φύση.

★

ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΑΛΑΚΗ: «Μπαμποῦ καὶ Μπιομπάμπ»

Ὁ Γ. Σταλάκης μᾶς ἔστειλε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τὸ μὲ τον ξενικὸ τίτλο βιβλίου του. Δὲν εἶχα ξανακούσει αὐτὸν τὸν ποιητὴ. Ἀλλὰ καὶ μήπως ὑπάρχουν κριτικοὶ εὐθύνης στὴ χώρα μας, νὰ ἰδοῦν νὰ ἐκτιμήσουν καὶ νὰ δικαιώσουν τὸ τάλαντο τοῦ κάθε νέου συγγραφέα;

Τέλος πάντων, ὁ Γ. Σταλάκης εἶναι μιὰ νέα ἐκρηκτικὴ ποιητικὴ ἰδισυγκρασία. Μᾶς δίνει μιὰ κοινωνικοπολιτικὴ σκληρὴ μὰ αἰσιόδοξη ποίηση κάπως ρητορικὴ. Μεστός, κοφτερός, παθιασμένος ὁ στίχος του ἔχει μιὰν ἀξία. Ἡ φωνὴ του εἶναι εἰρημιστικὴ, ἀδερφικὴ, διάτορη. Ὁ νέος ποιητὴς αὐθόρμητος εἶναι μιὰ παρησία. Μὲ τὴν τιμιότητα καὶ τὴν ἀλήθεια ὑποβάλλει. Ἡ ψυχὴ του μοιάζει χείμαρο κι ὁ στίχος καταρράκτη. Κομφός, κοφτός καὶ μονολεχτικὸς ἐδῶ κι ἐκεῖ λαμπικαρίζει μιὰ ξέχωρη μορφὴ προσωπικὴ. Τὰ ποιήματά του ἔχουν μιὰ καθολικότητα· εἶναι καρποῖ

κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἐμπειρίας. Μιλᾷ ἀποφθεγματικὰ μὲ εἰκόνες καὶ παρομοιώσεις. Ἐχει μιὰ λατρεῖα στὴν ἀνανέωση. Ἀναζητεῖ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν πρόοδο μέσα σὲ ἀνθρωπιστικὴ κοινωνία, γιὰ χάρη καὶ δόξα τοῦ σύγχρονου μηχανοποιημένου ἀνθρώπου. Μιὰ ποίηση πού ἔχει σὰ βάση τὴν κοινωνικὴ ἀλήθεια, δίνει ξέχωρη ἰδεολογικὴ καὶ συναισθηματικὴ γοητεία. Συνδέει τὸ ἰδεῶδες τῆς τέχνης μὲ τὸ σύγχρονο πολιτικὸ ἰδεῶδες. Ἐκεῖ ὁμως πού ὁ κ. Σταλάκης ἀδυνατίζει καὶ μειώνει τὴν ποίησή του, εἶναι ὅταν σὲ ὀρισμένους στίχους, κάνει ἀνοιχτό, ἄμεσο κήρυγμα. Σὲ σχέση μὲ τοὺς λαϊκοὺς ἀγῶνες τῆς ἐποχῆς μας, θὰ χαρακτήριζα πολιτικὴ τὴν ποίηση τοῦ Γ. Σ. πού ἡ πίστη του στὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἀνεβάζει τὸν ἄνθρωπο σὲ πιὸ ἐνεργητικὰ καὶ θετικὰ ἐπίπεδα. Λυποῦμαι πού ὁ περιορισμένος χῶρος δὲ μοῦ ἐπιτρέπει νὰ παραθέσω ἐδῶ ἀρκετὰ παραδείγματα ἀπὸ τὸ συγκινητικὸ βιβλίο του:

«Οἱ σκέψεις μου

κοινές.

Τί κι ἂν τὶς βροῦν στεγνὲς οἱ τεχνοκρίτες;

Τί κι ἂν οἱ στίχοι μου διψοῦν

Κι ἂν βγαίνουν ἀπ' τὰ στήθια μου

βραχνοὶ

Κι ἂν σκούζουν

Κι ἂν τ' αὐτιά πονοῦν

Ὡ πρέπει ν' ἀντηχοῦν

Κραυγὴ

Ποῦ ἀπ' τοὺς τάφους μας πνιγμένη,

Στριγγιά

Ἄντηχῆ

Εἶναι ὄργη

Σκασμένη ἀντοχὴ

πού θὰ ροδίσει

Μιὰν αὐγὴ

Μορμαρυγὴ

Ποῦ θὰ χαρίσει

Μ' ἄλλες στριγγὲς κραυγὲς

Μ' ἄλλες βραχνὲς φωνὲς μαζί

Στὰ ἐνυπόθηκα παιδιὰ μας

Μιὰ γιὰ πάντα

Ἀνθρώπινη ἰσότης».

★

ΔΗΜ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Περπατώντας στὴν Ἔρημο

Ὁ Δ. Λαμπρόπουλος ἀπλὸς καὶ λιτὸς ποιητὴς, ζεῖ στὶς Ἦν. Πολιτείες. Στὸ βιβλίο πού τοῦ ἐξέδωσε ἡ «Δωδέκατη ὥρα» τὰ ποιήματά του ἔχουν μιὰ κοινωνικὴ ἀπόχρωση καὶ μιὰ λυτρωτικὴ οὐσία παρὰ τὸ μοιρολογητικὸ τους τόνο. Παρουσιάζει τὸ ποιητικὸ του ὑλικὸ ἀγνὰ κι ἀνεπιτήδευτα. Ὁ ποιητὴς ζεῖ μὲ τὸν κόσμο τῆς ἀνάμνησης. Βέβαια πολλοὶ στίχοι του εἶναι λίγο ἀπαίδευτοι, ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἐκφράζουν μὲ ζωντάνια τὴν παρά-

● ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ●

★ Τὸ μήνα Ὀκτώβρη οἱ Ἀμερικανοὶ στὸ Βιετνάμ εἶχανε 5.000 ἀπώλειες νεκρῶν καὶ τραυματίες.

★ Ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπινου γένους εἶναι: ἓνα ἑκατομ. (1.000.000) χρόνια.

★ Ἀπὸ τὸ 1916 ἕως τὸ 1936 τὸ ἑλληνικὸ δημόσιο πλήρωσε ἀποζημίωση στοὺς

στασι. Μὲ κοινότητα γλωσσικὰ μέσα, προσπάθει νὰ φιλοσοφίσει καὶ τίς σχέσεις τ' ἀνθρώπου μὲ τὴν ὕλη. Στὸ πελάγωμα τῆς ξενητεμένης ζωῆς του ἀναζητοεὶ διεξοδὸ νὰ τραγουδίση τὸν πόνο του γιὰ τὰ ἐγκόσμια γυνικὰ ἢ γιὰ τὸν ἀδικημένο λαὸ του. Ἀγωνίζεται κι ὁ ἴδιος νὰ λυτρωθεῖ. Μιὰ κοινότητα ὅμως ἐξωτερικέουση τῶν αἰσθημάτων σὲ ποίηση δὲ φτάνει στὸ ἀποτέλεσμα τῶν αὐστηρῶν ἀπαιτήσεων τῆς νέας μορφῆς τῆς καινούργιας φωνῆς, τῆς πρωτότυπης σφραγίδας.

εἴσπασθε τὴν Ἄγνη
γιὰ στερνὴ πιά φορὰ
Μὲ λυγμοὺς φέλιος' ὁ πῶπος.
Καὶ σὲ λίγο τὸ φέρετρο
Ἰσχυρὸ
ἀπ' τὰ δάκρυα τῆς μάνας
καὶ τῶν ἄλλων
ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸ ξόδι
ἀργοκύλησε
στο βάθος
τοῦ ταφου»

Ἄν αὐτοὶ οἱ στίχοι δὲν εἶναι ἀποπλαττωτικὴ φαντασία γενημένοι, καὶ δὲν ἔχουν πρωτοτυπία καὶ βάθος, δύναμη καὶ φρεσκάδα νὰ ὑποβάλουν καὶ τὸ δύσκολο ἀναγνώστη, ὡστόσο πηγάζουν ἀπὸ μιὰ πάλλουσα καρδιά ποὺ γίνεται βρῆση ἀνθρωπιᾶς. Εἶναι προσωπικὰ βιώματα καὶ συγκινοῦν τοὺς εὐκολώτερους δέχτες τῶν καταστάσεων τῆς φυγῆς ἢ τῆς ὀδύνης. Περ' ἀπὸ τίς ἐπιμερῶς ἀναλύσεις ὁ Δ. Α. ἔχει συμπληρωτικὸ ταλέντο καὶ θὰ μᾶς δώσει καλύτερ' ἀκόμα κομμάτια ἀπὸ τίς μορφές κυρίως τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ποὺ τότε συγκινοῦνε ξέχωρα.

Ἐπογραμίζω κι ἓνα ἰδιαιτέρου προτέρημα ποὺ ἔχει: τὴν παραστατικὴ ἀφηγηματικὴ στήν ποίηση. Νὰ ἢ ὁμορφιά του ἀπὸ τὸν ἄλλο στίχο:

εἴσπασθε φίλε τῶν σύμφωνων
τὰ ἑνάερα ἄτια
τοῦ κελιοῦ μου τὴ στρατὰ διαβοῦνε
μὴ δειλιάσεις νὰ μ' ἀπλώσεις τὸ χέρι
μὴ δειλιάσεις νὰ μοῦ πείεις:
Ἔλα πᾶμε ἢ θητεία σου τελείωσε».

Λ. Μάλαμας

μονάρχες τοῦ 746 ἑκατομῦρια 201 χιλιάδες 312 χρυσὲς δραχμές.

★ Στὴν Ἑλλάδα 2.000 ἀνώμυες ἐταιρίες παραμένουν σχεδὸν ἀφορολόγητες γιὰτὶ εἰσοοῦνται ἀπὸ τὸ νόμο νὰ δικαιολογοῦν καὶ τὰ πεθαιμένα τοὺς πρόσωπα

★ Ἡ ζωὴ τῶν ὄντων πάνω στὸ γῆινο πλανήτη ἀριθμεῖ: πέντε ἑκατομ. (5.000.000) χρόνια

★ Στὴ Ρουμανία λειτούργησαν περὶ 365 λαϊκὰ πανεπιστήμια μὲ 41.000 σπουδαστὲς ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ περισσότεροι εἶναι ἐργάτες.

★ Ὁ συνολικὸς πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀνέρχεται σὲ 3.160.000.000.

Φωνὲς ἀδικημένων

ΠΙΚΡΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

(Μιὰ ἐπιστολὴ ποὺ δείχνει τὴν ἀρνησὴ καὶ τὴν ἀντινομία ἀπὸ τοὺς κατεστημένους πνευματικὸς ἀρνησιάρχες τῶν ἀξιών. Γραμμένη ἀπὸ τὸν π. ἀξίωματικὸ καὶ ποιητὴ Γ. Κατσιμπα

Ἄδερφε Λάμπρο,

Ἐκεῖ ἐστὴν ἀπόμυρη γωνιά σου ποὺ τυρανιέσαι γιὰ τὸν ἐπιούσιον εἶσαι ἀξιοζηλευτος. Ὅσο μεγάλη ἢ πολιτεία, τόσο πληθαίνουν τὰ δόκανα καὶ τὰ λυκοσίδερα στὴ βιτρίνα τῆς τιμῆς. Χράπ καὶ πιάστηκες. Ὅλο τοῦτο τὸ πλῆθος τῆς πολιτείας μηχανεύεται τερτίπια καὶ τρικλοποδιές γιὰ κάποια ἀγνόητα βουλήσια ποὺ ροδόλησε τὸν κατήφορο. Διαθέτουν «τυρῶλους». Ἐχουν Κόμματα μὲ χίλια στόματα, ἔχουν τύπο, ὀργανώσεις, σωματεία, σκαρώνουν Ἐταιρίες Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν... Καὶ οἱ «βάρβαροι» ἀποδιώχνονται.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ τὸ Ἀληθασαλίκι τῆς Ἀθήνας. Κεῖνος ὁ

Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Έχουμε γράψει πολλές φορές, επανερχόμεστε και πάλι. Το πνεύμα κι η τέχνη είναι κι αυτά συνυφασμένα με την πολιτική ζωή. Ποιός μπορεί ν' αφαιρέσει το δικαίωμα από τους πνευματικούς ανθρώπους να είναι πολίτες και ιστολόγοι, ξέχωρα απ' όποια άλλη ιδιότητα; Πώς να βυθίσουμε αντίθετα από την ιστορική και την κοινωνική εξέλιξη; Οι

Τεπελενλής, όπως ξέρεις καλύτερα απ' τον καθένα, έσπασε κόκαλα, όμως είχε και φίλους. Έδω, μόνο λυκοφωλιές υπάρχουν μ' όλες τις λυκοφιλίες τους. Έδω φίλοι κι όμοιοδεάτες σου περνούν τη θηλεία. Άσε τους άλλους. Βάζεις φωτιά στο σπίτι σου και στους δικούς σου, χύνεις το αίμα σου γιαυτό που λέγεται λευτεριά της πατρίδας, κι αυτοί σ' όνοματίζουν προδότη και σε κυνηγάνε σαν αγρίμι του λόγγου. Μπορείς να κρίνεις ποιός σου σκοτώνει την ψυχή και ποιός τη σάρκα. Καμιά διάθεση άπαισιοδοξίας. Άπλως μιιά διαπίστωση. Ν' αναζητήσεις το φταίχτη για τα παθήματά σου; Θα τον βρεις στο γονιό στο δάσκαλο και στην πίστη που σου στάλαξαν για τις «ύψηλές έννοιες και αξίες» που σου έγιναν το κεκλιμένο επίπεδο για να σου δώσουν την κατρακύλα «οί φρόνιμοι» κι οί άτσίδες. Μπορείς να χρωστάς χάριτες που φέρνεις το κεφάλι σου στον ώμο, και σαν άξιωματικό νικητή στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο, ή πατρίς εύγνωμονούσα σου δίνει 15 δρχ. την ημέρα για σύνταξη. Σαρ κάζει για το πάθημά σου ό μεγαλόστομος πατριωτισμός του καρχαρία. Σου στέλνω δύο αντίτυπα μιιάς συλλογής μου. Μιιά άλλη έχει έξαντληθεί. Για το «Ελεύθερο Πνεύμα» σου, έχω να πώ πως είναι άξιο το όνομά του! Σου σφιγγω όλόθερμα το χέρι, άητέ της 'Ηπειρου.

Μ' άγάπη

Γ. ΚΑΤΣΙΜΠΑΣ

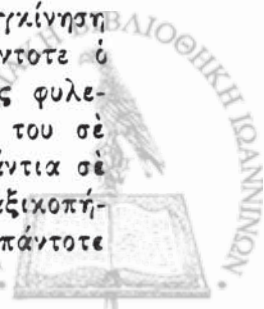
Ψυχικό — Άθήναι

πνευματικοί άνθρωποι σαν φωτισμένα μυαλά όφείλουν ν' άγωνίζονται πάντα για την πρόοδο του λαού και την κοινωνική δικαιοσύνη. Να υπερασπίζονται με κάθε τρόπο την άλήθεια. Τί θα εκφράσουν τα έργα τους με όποιαδήποτε μορφή, αν δεν έχουν μεγάλα αίσθήματα, καινούργια μηνύματα, λυτρωτικές ιδέες; Ή αν δέ συνειδητοποιήσουν τα προβλήματα της εποχής, τί αντίθετο ή στείρο θα προβάλλουν, και για ποιό σκοπό θα υπάρξουν; Έκτός από τα παραπάνω ιδανικά, από τί άλλο μπορεί να γεννηθεί ένας ανθρωπιστικός πολιτισμός; Αυτές τις αξίες και τις άρετές δεν έχουν και τα έργα των μεγάλων και κλασικών; Λοιπόν, κάθε πορεία, κάθε στάση, κάθε προσφορά και θέση, πρέπει να ναι από το λαό και για το λαό, που δεν έλχε ποτέ τόσο άξιας πολιτικής και πνευματικής ήγεσίας να τον άπολυτώσει. Σήμερα διαφαίνεται μιιά πικρή άλήθεια: 'Ο λαός, πορεύεται μονάχος του! Σα να μην έχει πια ήγέτες ό λαός παλεύει κι αναδείχεται ό ίδιος μπροστάρης κι όδηγός!...

★

Η ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ ΟΧΙ

Για την 25η επέτειο της πανεθνικής γιορτής του ΟΧΙ του λαού μας που πρόταξε τότε τα στήθια του κι άπόκρουσε τον Ίταλικό φασισμό με την άπαρχή τ' άντιστασιακού του άγώνα κλείνουμε εύλαβικά το γόνα στη μνήμη των ήρώων. Οί ήρωες που όλοκαυτώθηκαν στ' Άλβανικά βουνά, άφησαν με την άντρεία τους για τους μελλούμενους μιιά πολύτιμη ιστορική παρακαταθήκη. Σ' αυτό τον τόπο της Ήπειρου μας που κάθε πέτρα, δέντρο, πλαγιά, φαράγγι, ματώθηκε κι άντιξούρησε τη βροντή και την όρμη στα γιουρούσια και τους σίφουνες των γενναίων άδερφών μας, γιορτάζουμε με ξέχωρη συγκίνηση κείνο το μεγαλειώδες έπος. Πάντοτε ό λαός μας όρθώνει τ' άνάστημα της φυλετικής και της ιστορικής ευθύνης του σε πολλά σαν κείνο παρόμοια ΟΧΙ ενάντια σε ξένες έπιβουλές και σε ντόπια πραξικοπήματα, κι όλο νικάει ήθικά μ' μένει πάντοτε

όρφανός και καταγελασμένος, με δικαιώματα κοφτά περιχαρτωμένα. Όμως η ευγνωμοσύνη, συνοδεύει όσους κέρτουνε για όλοκληρωμέντ, λευτεριά.

★

ΤΟ ΦΕΤΕΙΝΟ ΝΟΜΠΕΛ

Ο Σόλοωφ και οι σοβιετικοί συγγραφείς δεν έπρεπε ν' αποδεχτούν φέτος τὸ Νόμπελ. Μ' αὐτὴ τὴ φιλοδοξία κι ἀμοιβή, έγιναν στενοὶ ἐθνικιστικοὶ ὑπερόπτες κι ἀποκταστήσαν τὸ θεσμό, ἢ μᾶλλον τὰ κεντρὰ κερφάλια τῆς σκοπιμότητας ποὺ κρατῶν κι ἐρίζουν τὸ θεσμό. Ένας γίγαντας τῆς σκέψης κι τῆς πνευματικῆς συνείδησης τῆς ἐποχῆς μας ὁ Σάρτρ, τοὺς ἔδωκε πέρσι τὸ πρέτιν μᾶθημα. Βρέθηκε ἐπιτέλους ὁ γενεῖος Γάλλος συγγραφέας νὰ γίνει ὁ καταπέλιος κι νὰ ρίξει τὸν κλάφο τοῦ ἐξευτελισμοῦ κι τῆς καταρσίωσης στὴν ἀνέκτιστην σκοπιματικὴ ἀπονειμὰ τοῦ Νόμπελ τῆς λογοτεχνίας. Καὶ αὐτὸ ἔτσι ἦ, βέβαια ἀπαρχή. Γιατί ὅμως οἱ ρώσοι ποὺ διακαρτέρουνται τὴν ἐξέπισηδες περίπτωσι, Πόστερνακ δὲν ἀκολούθησαν τὸ παράδειγμα Σάρτρ κι τὸ ἀποδέχτηκαν πανηγυρικὰ τὰ νῆδωσι ἀφῆσι, ἀμαρτιῶν στὴν ξιπαμένην βράκα τῶν Σουηδῶν; Τότε συνεπίς στάθησαν στίς ἀρχές τῆς ἀντικειμενικῆς δικαιοσύνης ἀπέναντι στὴν κοινὴ γνώμη τῆς ἀνθρωπότητος; Ἔτσι ἀνέχονται νὰ δίνονται ἡ βραβεῖα καθυπαγόρευσι, τε ἀπὸ μακροὺς διπλωμάτες τῆς βύτης ποὺ μὲ τὸ πρόσχημα τῆς τέχνης ὑπηρετοῦν τυφλὰ τὴν ἰμπεριαλιστικὴν πολιτικὴν) κι ἡ δικαιοσὴ μὲ μὲγάλο συγγραφέα; Ὁ «Ντόν» δὲν ἔχων τὴν ἀξία τοῦ ἂν ὁ δημιουργὸς ὑποτιμῶσι κι περιφρονῶσι τὸ βραβεῖο. Γιατί, οἱ ἐντολοδόχοι τῆς βυτικῆς διπλωματίας ποὺ τὸ ἀπονέμουν, χρειάζονται κάθε τότε ὅταν κάρα πολὺ ἐκτίθενται, τὸ ἀντιστήριγμά τους. Γκρέμιτε πέρσι ὁ Σάρτρ κι σπαραξάλατε τὸ οἰκοδόμημά τους. Φέτος οἱ ρώσοι τὸ ὑποτέλλωσαν ἠθικὰ τὸ ἀνσπῆλωσαν κι τὸ ἀποκατέστησαν. Ἀλλοίμονο, τόσο ἔδικα!

★

ΕΝΑΣ ΚΑΤΗΦΟΡΟΣ

Τὸ ἀπὸ τίς κεφαλές βρωμοῦνε τὰ ψαρια» ἰσχύει ἀπόλυτα κι γιὰ τὴν ἐκκλησίαν

τῆς Ἑλλάδος ποὺ τελευταῖα σὲν σάκιο κάραι κλειδωνίζεται στὴν τρικυμία τῶν ἀλληλοσυγκρουόμενων τεταφρόντων κι στὴν ἐξάλωσιν, τῆς ἰδιοτέλειας κι τοῦ δεσποτισμοῦ. Εἶναι ἐξωφρενικὸς ὁ κατήφορος κι ἡ ἀναίθειά τους νὰ θέλουν νὰ λέγονται ἔργοι. Τότε πῶς πρέπει νὰ εἰπωθοῦν οἱ μεγαλομάρτυρες Χρυσόστομος Σμύρνης κι ὁ Κοτμάς ὁ Αἰτωλός; Λογιζέται κἂν θρησκεία μὲ κατὰ κακὴ παράδοσι, φεουδαρχικὴ μητροπολιτεία, ποὺ ρουφᾷ πολυδαίδαλα τὸ μόχθο τῶν ρωσιῶν κι τὸν ἐπίγειο πλοῦτο τῆς χώρας; Γιατί νὰ μὴ τοὺς ἐλέγχει τὸ κράτος; Γιατί νὰ μὴν ἀπαιλοτριώνων ὅλ' αὐτὰ τὰ χρυσοφορεῖα νὰ φάει ὁ κόσμος τὸ φαμίτιν τόπο τοῦ γλυκώτατο κι δικαιο, πραγματικὰ χριστιανικό; Εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ ἐκτίστε ἐξουσιαστὲς ποὺ ἀφῆσαν αὐτὴ τὴν ἀβυστία τε βάρος τοῦ λαοῦ κι τοῦ ἔθνους.

★

ΟΙ ΑΣΥΓΧΟΡΗΤΟΙ

Ἡ μιλήσομα κάποτε, πατρικα κι ξαπτερα, κι θ' ἀποδείξομα, φτηνώνοντας σ' ὅλη τὴ γῆνια τους τὰ χάλια τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων τῆς Χώρας μας (χωρὶς νὰ θέλομα νὰ μειώσομα τυγρὸν ἀξιόλογα ἔργα τους) τίς βاریες ἀδυναμίες τους, τὴν ελευθ, ἠθους, τίς ἀσυνέπειες, τίς ἀντιζηλίες κι τὰ κἄθη τους. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ κάραινα ὄντα ποὺ θε νὰ λέγωνται λογοτέχνης κι ποὺ ξεκομῆν' ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ ἀμοιρου λαοῦ μας, βυκαλιζονται μαροφιλόδοξα στίς φεύτικας ἐπιδείξεις τους, ἀνίκανοι νὰ σηκώσουν τὸ βᾶρος μιᾶς πνευματικῆς ἠγαιτικῆς εὐθύνης.

Κολημένοι ἢ κερζόμενοι στὸ ἴθλιο ἐγωϊτικὸ κι ἀτομικὸ συμφέρον, ποὺ ἄλλοι κπέχουν ὑψηλές θέσεις, ἄλλοι μοιράζονται κρατικὰ κονδύλια σὲ ἀρχηγετα βιέλια, πολλοὶ συναματίζου τους τὰ κρατικὰ βραβεῖα, μαρικοί βουτοῦν κι σὲ πιτωλοὺς διάφορους, ξένα βραβεῖα... ποὺ τὰ τοκοθετοῦν σὲ ξένες τράπεζες. Ἀδικοροῦν γιὰ τίς καινούργιες ἀξίες. Δὲ ἐαδίζου ἐμπραχτα σύμφωνα μὲ τίς ἱστορικὲς ἐξελίξεις. Ἡ μὲ σταθοῦμα ἀμείλιχοι, γιὰτί ἂν μᾶς ἀφῆσουν παραπίσω ἔργο τους, εἶναι πικρὸ ποὺ θε θ' ἀφῆσουν τὸν ἀνθρωπο τὸν καλὸ κι ὑποδειγματικὸ τους χα-

ρακτήρα. Ἡ προσωπικότητα καταχωνιάζεται ἔπ' τὸν ἀτομικὸ ἑαυτὸ στὰ τάρταρα τῆς ἐλεεινότητος· καὶ θὰ γραφτεῖ πῶς στὰ θρησκ. ἐβῶ ὑποκριτὲς τῶν ἰδεῶν, καὶ ἀνάξιοι τοῦ τάλαντου ποὺ εἶχαν. Μὰ καὶ ἂν θαυμάζεται μιά τέχνη τους ἢ καὶ ἂν ἐκτιμηθεῖ μιά προσηρόρα τους, ἢ συμπεριφορὰ τοῦ βίου τους δὲ θὰ μπεῖ ποτὲ στὴ σημερινὴ καὶ αὐριανὴ συνείδηση τῶν γενεῶν. Ἡ ὅποια ἄρνησή τους στὴν παραδειγματικὴ καλοσύνη καὶ βεβαιότητα πρὸς τοὺς νέους, καὶ τὸ λαὸ γιὰ συνεχῆ πρόοδο καὶ νέο πολιτισμὸ, τοὺς ἔχει πιά καταδικάσει. Ἄς ὄψονται.

★

Η ΓΕΝΕΣΗ ΠΡΟΔΟΤΩΝ

Εἶναι θλιβερὸ καὶ τραγικὸ τὸ φαινόμενον αὐτὸ τὸν ἄξιο καὶ ἀγαπημένον μας λαὸν νὰ ριζοβολοῦν ἀκόμα στὸ κοινωνικὸ καὶ πολιτικὸ χωράφι τοῦ καταβολάδες προδοτῶν. Πάντως δὲν εἶναι σωστὸ πῶς τὰ διασπαστικὰ καὶ μισαρὰ ἔνστικτα ρέουν στὸ ἀίμα τῆς φυλῆς μας. Τὸ καλὸ ψωμί ἐξαρτιέται ἀπὸ τὴ μαγιά καὶ ἀπὸ τὸ ζύμωμα. Ὁ λαὸς μας ἄτυχος ἀπὸ ἄξιους καὶ ἰκανοὺς ἡγέτες νὰ τὸν ὀδηγήσουν μπροστά, δυστύχησε σ' ὅλο τὸ παρελθόν τῆς ἀγωνιστικῆς του ἱστορίας. Ἦχαστε πολλὰς φορές εὐκαιρίες ν' ἀναπλασθεῖ νὰ μονιάσει, νὰ προκόψει. Καὶ καταντήθηκε ἔτσι. Ἄς μὴν ὑπάρχει κρίση μοιρολατρείας. Μία εἶν' ἡ ρίζα τῶν κακῶν καὶ συμφορῶν τοῦ ἔθνους μας. Ἦν ξέρουν ὅλ' οἱ τίμιοι καὶ εὐλαχρυνεῖς ποὺ βλέπουν τὸ

προαιώνιον δράμα τοῦ λαοῦ μας καὶ τὸν συμπονοῦν. Ἡ γένεση προδοτῶν εἶναι πληγὴ ποὺ χάνει, ἀνοικμένη ἀπὸ εὐγενικὲς συμμορίες ποὺ ρημάζουν τὸν τόπο. Δὲν εἶναι πιότερο ἢ καταθλιπτικὴ ἀνάγκη γιὰ τὰ ἰουδαϊκὰ ἀργύρια. Εἶναι οἱ ἀνάντοχοι χαρακτηρισμοί, ποὺ ὅποια εὐάντοχη διάπλαση, δὲ συμφέρει στὰ βολερὰ χέρια, στ' ἀβυσθαλέα στομάχια τῶν πολυπλόκαμων ἀρπαχτικῶν καὶ τρωχτικῶν τῆς μαύρης τούτης γῆς.

★

Η ΠΡΟΟΔΟ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Ἡ Ἰταλία, μετὰ τὸ δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον καὶ τὴν ἥττα της, δὲν ἦταν, παρὰ μιά χώρα καταστρεμμένη καὶ μισοφροναρχική. Σήμερα λένε ἔγινε κάπως ἀξιοζήλητη, μὲ τὴς παντοσείδεις μεταρρυθμίσεις της. Ἀθηναϊκὴ ἀγροτικὴ οἰκονομία. Ὑπεραναπτυγμένος τουρισμὸς. Ἀπαλλοτριώσεις τσιφλικιῶν. Πρότυπα αὐτοδιοικήσεως. Πυκνὰ καὶ ταχύτητα συγκοινωνιακὰ δίκτυα. Γενικὴ πρόοδο, φιλολαϊκὴ διακυβέρνηση. Ἐργατικὸς κατ' ἐξοχὴν ὁ Ἰταλικὸς λαὸς καὶ νικημένος τοῦ πολέμου, δούλεψε εἴκοσι χρόνια, καὶ ἀπέδωσε λαμπρὰ ἐπιτεύγματα. Ἐμεῖς ἀπὸ τὴ μίαν, νικητὲς ἐπαρμένοι καὶ ἐνθουσιαστικοί, ἀπὸ τὴν ἄλλη λογοκόποι, βερμπαλιστές, βουλοπρεπεῖς, ξενομανεῖς, ψευτοδημοκράτες καὶ διασπαστές· παρὰ τὴ συγγένεια ποὺ ἔχουμε μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, δὲν κατορθώσαμε νὰ βγοῦμε ἀπ' τὸ ὑπανάπτυχτον στάδιο μιᾶς καθυστερημένης χώρας.

Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Σ Η

Τὸ «Ἐλεύθερον Πνεῦμα» κάνει γνωστὸ τοῖς φίλοις καὶ συνδρομηταῖς του ὅτι τὸ τεῦχος τοῦτο καθυστερήθηκε ἕνα μῆνα νὰ κυκλοφορήσει, ἐπειδὴ ὁ Διευθυντής του βρέθηκε στὴν Ἀθήνα ποὺ τόπωνε τοὺς «Ἀπόκαλυφτοὺς τοῦ "Ἡλίου"» καὶ ἀνώσθη βιοδιά. Ἀφοῦ ἀποκαταστάθηκα ἡ ὑγεία του ἐνημερώνει τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες ὅτι καὶ τὸ βιο τεῦχος θὰ κυκλοφορήσῃ σύντομα.

● ΜΕ ΤΟ ΣΦΥΡΙ ΣΤΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ ●

Πέπλα «ιστορίες» και μύθοι

Ο Ιουδαϊσμός κι ο γενετσαρισμός βρίσκουνε πάντα έδαφος κι ανθοῦν σ' αυτό τόν τόπο. Τά σατανικά τους σχέδια ξεπερνᾶν σέ σῆψη κι τήν πιό όργυώδη φαντασία. Ἀπό παρασκήνια κατειθίνονται οι τίχες τοῦ λαοῦ μέ τήν πολιτική τέχνη τῆς ἀπάτης. Ἐξαχρειώνονται οι ἀξίες και τὰ ἦθη. Ἰσπανμεύονται τὰ δικαιώματα και πάντα τὰ μυθικά τέρατα ράβουν ξηλώνουν κατὰ πῶς θέλουν, μαζεύουν κι ἀπλώνουν τὰ πέπλα τοῦ σκοταδισμού. Ἐγιναν τέρισα διό - τρία βήματα ἀπό τολμηρά ξηλώματα για ν' ἀπλωθεῖ στήν παιδεία κάποιο φῶς ἀληθινό. Γράφτηκε μιὰ «Ἱστορία» μά φέτος πίσω καταργήθηκε... Μπᾶς κι ἔγραφε για καμιά πρόοδο γειτονικῆς χώρας... ἤ για καμιά καταδικη παλιάς μοναρχίας!! Νά τόν παρ' ἡ εἰχὴ τὸ συγγραφέα ποῦ ἀγνόησε πῶς ἔδω στή χώρα ποῦ ἀνθεῖ φαιδρά ἡ ἀλευθερία οι μεγάλες ἀλήθειες δέ γράφονται για τὰ παιδιά μά πολλές φορές κινηγοῦνται κι ὄλας! Τί χρειάζεται λοιπόν τὰ πέπλα τοῦ σκοταδιοῦ νά ξηλωθοῦν και νά κομματιαστοῦν; Οι συνταγές είναι γνωστές. Ἐνας νεοέλληνας ποιητής ἱσογραμμίζει σ' ἕνα κείμενο του: Ἐνας παλιός γάιδαρος λέει σέ καιτοῦργιο:

«Ὅσο σὺ γαιδοῦρι μένεις...
ἀλλαγὴ μὴν περιμένεις».

★

«Οἱ βαλαντιοσκοποῖ»

Ο γνωστός δημοσιογράφος κ. Τζαμοναίνης, ἔξέφρασε σὸ «βῆμα» κατάληξη γιατὶ νῆχουμε λέει ἑκατοντάδες μητροπόλεις μ' ἀρχιερεῖς «βαλαντιοσκοποῖς» και «τρατεζογίγαντες» ποῦ λμπαίνονται τὸ λαὸ μέ λογιῆς φόρους, γάμων, θανάτων κ.λπ. καθὼς και μέ τὰ ἔσοδα τῶν τοιφλικάτων τῶχον «εξεκτημένα» ξεπίτηδες για τὴ συστηματικὴ ἔκμετάλειψη τῶν ποιμνίων.

Ἡ Σερβία κι ἡ Βουλγαρία — γράφει

— ἔχουν μόνο ἀπό 15 ἑκλεκτοῖς. Κάθε εὐρωπαϊκὴ χώρα δέ φτάνει τῆς 20 ἐπισκοπῆς. Κι ἡ κοτζάμ Ἀγγλία, ἔχει μονάχα 43. Ἡ Ἑλλάδα τί τὴ θέλει τὴν πληθώρα τῶν δεσποτιδίων; ἀπορεῖ. Για νῆχουμε πληθώρα φτώχειας κ. Τζαμοναίνη. Πῶς ἀλλιῶς θὰ κεντοῦμε ετας πληγὰς μέ τὰς λόγχας». Πῶς θὰ ποτιζόμεστε εἶμα, χολὴν και ὄξον; Και τέλος πῶς θὰ ἀῖρωμεν τὸν σπαιρόν τοῦ μαρτυρίου; Θὰ μοῦ πεῖτε: Ρέ μή τοῖς κίκλοις τάρατε τοῦ... χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μας!! Ναι, ἀλλά... δέ θᾶχε σημασία τὸ φτηνότερο παζάρι, δέ θὰ πανόταν σὸ θεὸ οι εἰτελεῖς πληρωμένες δεήσεις. Νά λοιπόν ποῦ χρειάζονται και τ' ἀπραχτικά πριταντῖα «θηρησκείας»!!

★

Καβαφισμοῖ...

τέχνης μας τόχον παραρίζει σὸν καθαφισμό. Είναι μιὰ ἀριστεία τῆς ἐποχῆς. Νέν ἀφῆρουν τὰ ὄσα καλά ποιήματα του στήν πολιτισμολογημένη θέση τους. Ἀλλά αὐτα είναι τὸ πρόσχημα. Τ' ὄλα, είναι κι ἐκδημία πόρχεται ἀπ' τὴν Ἀγγλία!! Οι ποιητέστεροι Τζιόνηδες βλέπετε, σὶ ἀφῆρκε τοῖς... ἔχουνε τὰ κοινοῖρια τοῖς τὰ καταγέλαστα ποῦ πετιχάινουν και... νομιματήση. «Ζοχαδιακῆ» λοιπόν μανία κᾶλησε και τοῖς δικοῖς μας νέους και παλιούς. Νέν καταφέρνουνε δικὰ τοῖς εφρέσα κοινοῖρια και γιριζουν ὄλο πίσω σὶ κλιφικά. Ποῦ τοῖς χάνεις κάτι παθωκοῖς, ποῦ τοῖς βρίσκες... βόινε σὸ ψητὸ τῆς Καβαφίας... σὸ δρόμο, σὸ μπαγκάκι, σὸ σαλόν, σὸ στέγαστρο τῆς κλίμας, κ' ὄλοθε σχολαστικοῖ, ἀκοστημένα Πιάνουν... οι ἄνθρωποι και... κίνουν προεκτίσεις σὶ παλιά. Νέν ἔχουν κάτι φρέσκο δικὸ τοῖς και τὸ ρίχνουν σὶ μέλετὴ τοῦ Καβάφη και σέ κέριττα διάφορα δοκίμια κ.λπ. Και πίσω πάλι σὶ καθαφικά παρασάνταλα... Σὸν και καλά νά φέρον ἀλεξισπυρρινὴ ἐποχὴ και ἡγγλιτέρια τῶν «χουαῶν» ἀφῆρκεν ἐρώτων!! Ἄθλια Ἀγγλοῖ!! Πανῆθλια ροκμοῖ, Καβαφο - φοῖ.

κλωρίστες, φωτιά σᾶς καιεί και τρέχετε
φρονιζοντας:

«Καβάφη μας ἄχ... θάλαττα
Κι ἄς μπήξε τα και χάλιτα....».

★

Φιγοῦρες και σπαλέτα

“Όταν ἔρχονται προσκεκλημένοι συγγραφεῖς ἀπὸ τίς ἄλλες χώρες στὴν Ἀθήνα, τρέχουν οἱ «καθηρωμένοι» και παραφτιασμένοι ταμτοῦ και «Ἐλίτ» τῆς διανοήσης, τῶν ποικιλόνημων λογοτεχνικῶν σωματείων τους, ξινομύτες, σπιανοί, ποντικομάμοι, μουστόγριες τῶν πνευματικῶν τιμῶν μὲ τὰ σπαλέτα, τρέχουν σὰ γέρικα δρυνίθια στὸ ταίρι τῆς φιγοῦρας. Φωτογραφίζονται και ἐπιδείχνονται σὰν ἄρχουσα πνευματικὴ τάξη!! Ψωμοτύρι τὰ μοροφιλάδοξα κορδόμενά τους και... μὴ ἀνακατόνευς παραπέρα πὰ «κουσούρια» τους!! Ἄς κάνουν λοιπὸν μὲ τίς ἔθιμοτυπίες τὰ κορτιλίκια... μιᾶς και δὲν κατεβαίνουν οἱ ἐμπρόσδεχτοι ξένοι στὴν ἐπαρχία ν’ ἀναπνεύσουν και λίγο καθαρὸ ἀγέρα γνήσιας και ἀνεπιτήδευτης διανοήσης. Ἐμεῖς καιμαρώνουμε τὰ παραμυθιστομένα και ἀλληλοκολλημένα παρὰκαιρα γεροντίδια τῆς πνευματικῆς Ἀθήνας μὲ τίς, φέστες, τίς δεξιώσεις, τίς ἐκδρομές, τίς τρεῖς... και ὁ κοῦκος διαλέξεις τους, ὅλες τίς φιγοῦρες και τα σπαλέτα τους... και παρακαλᾶμε τὸν Μπιραλλάχ μὲ νομάδικο τεμενά... νὰ μὴ μιᾶς ἀβασχαινόνται!!

★

Λουλοπρέπεια...

Λέ φτάνει πὸν χαλοῦν και σκοτόνουν οἱ ἐπιρόδικοι γιοῖ τοῦ Ἱμπν Σαούντ στὴν τραπιόουσα κάθε μέρα, ἔχουμε και τὰ μεγαλόνηχα φιλοδομήματα τοῦ Ἀραβα μαζιουγιά γιὰ τραγέλαφη ἐθρώνια μας. Λόουσι φράγκει οἱ ἐφημερίδες πρόσφατα 100 χιλ. δραχ. γιὰ ἓνα σχολεῖο στὴ Βουλιαγμῆνη. Κι ἐνθουσιάζονται και συγκινηθῆναι τόσο οἱ κοινοτάρχες ἐκὼ ἀπ’ τὴ χειρονομία, πὸν ἔριξαν τὸν τεμενά τους ὡς το χῶμα. Καταφιλοῦσανι κελεμπέις, σιφιζια, νυχολόδαμα, δουλόπριπα και παρδαλωμα ὡς πὸν ζήλεσαν οἱ χανοῦμιες ἀπ’ τὸ χαρῆμι και διαμωιτόφονταν. Και σὰ νὰ

μὴν ἔφταναν δλ’ αὐτά, φωτογραφίστηκαν μὲ τὸν «εὐεργέτη» ἄρχοντα νὰ καιμαρώσει ὁ λαὸς τὴ δουλικὴ ψωροπερφάνεια τους. Σὰν ἄλλοι σκλάβοι τοῦ Ἀληπασᾶ πὸν γράφανε κάτω ἀπ’ ὅποιο ὑπόμνημα «φιλοῦμεν σκλαβικῶς τὸ ποδάρι σου». Ὁρες εἶναι τώρα νὰ ἰδοῦμε ἀναρτημένες πλάκες και προτομές τοῦ Σαούντ!! Στὴ χώρα τῶν δουλοφρόνων, ὅλα εἶναι πιθανά. Μονάχα ὁ Σαρωνικός πὸν εἶναι πιδ κοντὰ θάτανε προτιμότερος και ἀπ’ πὴ φωτογραφία γιὰ τοὺς ἐν λόγῳ κοινοτάρχες!! Ἀφερίμ!!

★

Τὰ ρεζίλια

Οἱ ἡγεμόνες ἢ γιὰ τὴν ἀκρίβεια οἱ ἀληπασάδες τῶν ἐκκλησιῶν πὸν μακέλειπαν τὰ ρισογενομάλλια τους γιὰ τοὺς πακτωλοῦς τῶν μητροπόλεων... βρίσκουν κουτορνίθια και κάνουν τοὺς κόκορες. Ὁλάκερος ὁ Τύπος τοὺς γιουχάισε, και ἀνάλογα τοὺς περιέλουσε μὲ «οὐκ ἔστιν» ἀριθμὸν ἐπιθέτων. “Ὅμως αὐτοί, «ἀγρὸν ἀγοράζουν» μεγιστάνες τοῦ πλούτου... κυνηγοῦν τὸ κεχρί τους.. και ζήτωσαν οἱ ἀφελεῖς θρησκομένομοι πὸν τοὺς λαλοῦν τὸ «οὐ μὴ φάγω κρέας εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω». Τί σχέση μπορεῖ νᾶχουν τελοςπάντων οἱ καταγέλαστοι τοῦτοι Φαρισαῖοι... μὲ τὸν ἑσταυρωμένο Χριστό; Ἐβίβα λοιπὸν ἔμποροι και ἐπιχειρηματίες τῆς «ἀγιοσίνης»!! Τί χαριτωμένες ὁμοιότητες!! ὅσες μπορεῖ νᾶχει π.χ. ἡ μητρόπολη τῶν Γιαννίνων (πῶχει τὸ ὑπ)στημα τῆς Ἐθν. Τράπεζας σ’ αὐτὴ τὴν πόλη κατὰ 75% δικό της) μὲ τὴν ταπεινὴ φάτνη τῆς Βηθλεὲμ ἢ μ’ ἓνα νεομάρτυρα Γεώργιο πὸν κρέμασαν οἱ Τοῦρκοι γιὰ τὴν ἀναγόραστη πίστη του! Ἀλλὰ πὸν ἡ ἀρχὴ και πὸν τὸ τέλος; Θεοῦ Κύριε...

★

Ἡ μύγα ἐνὸς βιβλίου

Σὶ βιτρίνα κεντρικοῦ βιβλιοπωλείου τῆς Ἀθήνας παρελαύνουν διάφορα βιβλία ἰδιαίτερα λογοτεχνικά σὰν τοῦ Β. Βασιλικοῦ κ.ἄ. χάρη διαφήμισης πὸν λαχαίνουν ἀπὸ 3 - 4 ποντικογλίφτες κριτικούς τῆς «Ἐ. Τέχνης» και ἄλλων συναφῶν... Ἐἶδα πρὶν ἀπὸ καιρὸ ἀνάμισα σ’ ἄλλα κολημένη μιὰ

παχιά πελώρια μίγα πάνω σέ βιβλίο τού ρεκλαμαρισμένου. Φαίνεται πώς μυρίστηκε. Ήφαγε, κόλησε, παράφαγε, φούσκωσε και ψόφησε, τί νά τῆς βρωμοῦσε ἄραγε;

★

Ἀγγλική μόδα...

Εἶναι γνωστοί στή Σαλονίκη καί στήν Ἀθήνα οἱ... ετοιῦτοι πού μολίνουν τήν ἀτμόσφαιρα τῶν ὑγιῶν Λογοτεχνῶν τῆς χώρας μας. Καί φτάνουν οἱ ἀδιάντρατοι καί ἔλεεινοί νά δικαιολογοῦν καί νά παρουσιάζουν σάν πρότυπο τόν παλιό δμοιασθή τους... Λαπαθιώτη. Πηγαίνουν πρώτοι σέ ταξίδια στή Βουλγαρία, Ρουμανία, Ρωσία, καί κάνουν τά γούστα τους... γιά νά μεταδώσουν φαίνεται τήν ἐρημφοδότη ἀγγλική μόδα καί νά μᾶς ρεζιλέψουν στόν ξένο κόσμο. Ἔτσι μειώνουν τήν ἠθική ἐπίσταση τοῦ πνευματικοῦ μας κόσμου. Ἀλλ' ὡς τότε οἱ προτιμήσεις τῶν ἀρωστημένων. (καλή τους γιατροειά). Λέ θά ἐπέλθει ἐξυγίανση;

★

Οἱ Σφήκες τῶν Γραμμάτων

Ὁ κ. Ἐλίτης (Ἀλεπουδέλης) γιός βιομηχανοῦ, μέγας ὑψητεῖς τοῖς στίχον ὑπερίκτης καί ἀκροβάτης, τόν κάναμε τρανὸ ποιητὴ — μπορεῖ μέ παραξία — διάσημος σπυθέτης τοῦ μελοποιήσε καί κοιμάτια ἀπὸ στροφῆ καί ὑπερβατικὴ σιχουργία του, μέσα στή σίγχιση τῆς παραγνώρισης καί στὸ κομποῦζιο τῆς κάθε ἀδικίας, μαζί μέ τ' ἄλλο... ἐδημοσίεγημασ τοῦ Ξενοπούλου τῶν συμβιβάσεων καί τῶν περιστάσεων πού λέγεται Π. Χάρης, στάθηκαν αὐτοὶ καί καινὸ διὸ ἄλλα οἱ μόνον ἀρνητὲς στὸ νά μὴ παίρνουν θέση οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι στὶς κρίσιμες πολιτικὲς κίψεις τῆς ἱστορίας. Ἔτσι ἀπόλους τοῖς μεγάλωσχημοῦς κηφῆνες γραμμάτων καί τεχνῶν μας σέ ἔρευνα τῶν «Νέων» αὐτοὶ οἱ κύριοι, ἔριξαν ἀσυγκίνητοι τὸ τσουχτερὸ κεντρί τοῖς στίς καρδιές τῶν ἀδικημένων Ἑλλήνων πολιτῶν, σάν οἱ σφήκες πού μεριμταντεῖον καί ξαμολοῖν τὰ κεντριά φαρυμακερὰ στὶς αἴρκες τῆς ἀθώας πλάσης. Καμαρῶστε λοιπὸν τὸν ἀνθρωπισμὸ τῶν διὸ καλαμαράδων γιά τὰ καταπατημένα δικαιώματα τῶν ἀδερφῶν Ἑλλήνων.

Κι ἔπιτερα, παραπονοῦμαστε γιὰτι προδίνουμε καί αἰθερετοῦν οἱ ἰσχυροὶ καί οἱ τσιπολατάνοι τῆς ἡμέρας!...

★

Παρδαλὸ κομπολόι

Πολλοὶ νευτοποιητὲς τῆς χώρας μας, ἔχουν μιὰ ξέφρενη τάση. Ἀραδιάζουν λέξεις πάνω στὸ χαρτί. Λέξεις ἀστοχες ἀπὸ αἰρμωστες, χοντροκομένες, χωρὶς εὐθύνη πάνω στὸ λογικὸ ἢ αἰσθητικὸ συνταίριασμα. Σὰ βλέπει κανεὶς τέτοια κείμενα μοιάζουν μέ παίγνιο παρδαλοῦ κομπολογιοῦ ἀρμαθιασμένου ἀπὸ κοικονάρια, βελάνια, δοτρικα, ἀγονροβατόμικρα καί κοίησιδες. Τὸ παρουσιάζουν μάλιστα μέ τήν ἀναίδεια ὁμοιοῦτον σίνολο. Σινοθήλημα λέξεων, γιά νά δώσουν ἐντίπωση δύσκολοῦ, δυνατοῦ, μινατήριου τάχα βίθους καί σοφίας. Ἔτσι μᾶς ἐφωτίζου τότε τότε καὶ ὁ ποιητῆς Λειβαδίτης πού κρατᾶει εἰστέιθνη στήλη κριτικῆς γιά τοῖς φίλους του σ' ἔφημερίδα τῆς Ἀθήνας. Ὅπως π.χ. ἔγραφε γιά μιὰ ποιητικὴ συλλογὴ γνωστοῦ καλλιτέχνη: Περισυλλογὴ εἰκόνων ἢ αἰσθημάτων ἐμτοικῶνον τὸ ποίημα τὸ κάνουν ἐχοντροκόκαλοσ καί καταλήγει: ἐτροορισμὸς τοῦ ποιητῆ δέν εἶναι νά γράφει καλά ποιήματα μὰ νά ζεῖ μέ πάθος τὸ δῶρο πού τοῦ δόθηκε ἀπ' τῆ φύση σάν ἄτομο. Τότε ποιά ὠφέλεια θάχει ὁ λαὸς, ἡ κοινωνία, ἡ ἀνθρωπότητα, ὁ πολιτισμὸς ἀπὸ τῆς Λειβαδίτειο νεοθεωρία τοῦ ἀτομικισμοῦ;

★

Τὸ ρηχὸ πού γίνεται βαθὺ

Ἐνὶς βραβευμένος δοκιμογράφος τῆς Ἀθήνας τοῦ εἰντυποητικοῦ Παλαμά κτ. κ. Π. Καριαβίας, ἔγραφε κίποτε σ' ἐπιφυλίδα του γιά τὸ τόσο ἐκρωτότητα θέμα του «Ἀναξερ... Ἐπικαλέσθηκε λοιπὸν ἐξιμνητικὰ στίχοις τοῦ Ἐλιοτ καί τοῖς ἀτωκίλεσε «στοχαστικὴ ποίηση». Εἶναι δὲ τόση ἡ στοχαστικότητα τοῦ Ἐλιοτ σ' αὐτοῖς, πού θά σᾶς καταλήξει!! Διαβάστε καί μέ τὸ συμπάθιο γιά τὴν ἀστοια σας κρίση. «Ὁ Ἀπρίλης εἶναι ὁ πῶς πληρὸς μῆνας γενῶ πασκαλιές πού βγαίνουν ἀπὸ τῆς νεκρῆς γῆ...». Κάτωις ἀνωίσθησε νά σχολιάζει: «Χαῖρε στοχασμὸ ρηχὸ πού γίνεται βαθύς, μέ «σκιαδοῦκλια» ἐν ὀφθαλμοῖς».

● ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Στίργιου Βαλιουδάκη: «Τὸ Κρῖμα κ' ἢ Ἐρήμωση» (Ποιήματα) Θεσσαλονίκη '65.

Μάχης Μουζάκη: «Ὁ Ἥχος ὁ Πιστὸς ὁ Ἔνας» (Ποιήματα) Ζάκυνθος '64.

Ντίνου Βλαχογιάννη: «Λόλὸν ἀντὶ Σάλπιγγος» (Ποιήματα) Ἀθήνα '64

Γάκη Ὀλύμπιου: «40382» (Ποιήματα) Ἀθήνα '64.

Μαρίας Λαμπαδαρίδου: «Μικρὸ Κλουβὶ» (Θεατρικὸ) Ἀθήνα '65.

Γιώργου Κατσόμπα: «Ρουμελιώτρεκα» (Ποιήματα) Ἀθήνα.

Ἀντιγόνη Γαλανάκη - Βουρλέκη: «Ἐρθεῖς καὶ Καμπύλες» (Ποιήματα) Ἀθήνα '65.

Πάνου Καλλιδώνη: «Μακρόνησος. Ὁ Γολγοθᾶς τῆς Δημοκρατίας» (Ἱστορικὸ Χρονικὸ) Ἀθήνα '64.

Παναγιώτη Χαριλαμπίδη: «Ἀλλίμονο» (Λυγρήματα) Πειραιᾶς '65.

«Τεχνικὴ Ἐκλογή»: Συνεργασία Ζὰκ Καρυωτάκη Ἀθήνα '65.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΦΟΡΗΣΕ

Τὸ νέο μεγάλο ἔργο τοῦ Λάμπρου Μάλαμα.

"ΑΠΟΚΛΗΡΟΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ"

ΕΙΚΟΣΙΤΕΣΣΕΡΑ (24) ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ μικρὰ καὶ μεγάλα μὲ ρεαλιστικὴ εἰκονογράφηση. Σελίδες 3236. Ἕνας πολυσύνθετος καὶ πολύπλευρος πένταξος ἀπὸ τῆ σωστῆ ἀπεικόνιση τῆς πραγματικότητας. Ἕνα πλούσιο λογοτεχνικὸ ἔργο, μὲ βαθιὰ ἀνατομὴ στὴν ψυχολογία τῶν ἀνθρώπων τῆς κοινωνίας μας. Πρωτότυποι μῦθοι, ἀληθινὸι χαρακτηριστικὸι τύποι, ὀλοζώντανου ἥρωες. Μέσα στὸ βιβλίον γνώμες σπουδαίων συγγραφέων τῆς χώρας καὶ βιογραφικὸ καὶ κριτικὸ σημεῖωμα γιὰ τὸ ἔθνος τῶν «Ἀποκλήρων...» γραμμένο ἀπὸ τὸν Ἀλ. Βαρυκό. 24 σχέδια τοῦ Κ. Παρναμοθεώτη.

Ἐξώφυλλο τοῦ ἐκλεκτοῦ ζωγράφου Χρίστου Δαγκλή.

ΠΡΩΛΕΓΓΕΤΑΙ στὸ μεγάλο κεντρικὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀθήνας ὁδ. 60. Οἱ φίλοι καὶ οἱ ἀναγνώστες μποροῦν νὰ τὸ προμηθευτοῦν καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸ Συγγραφεῖον στὴ Γεάννηνα.

«**ΑΠΟΚΛΗΡΟΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ**» ἕνα ἐξαιρετικὸ ἀπόκτημα καὶ δῶρο γιὰ κάθε ἀναγνώστη.

Εις τον ενωπιον.

Παρακολούθειστε τις πνευματικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις της Έταιρίας Πειρατικών Μελετών.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ἀπό τή «Αυδέκατη Ώρα» τοῦ Π. Παναγιωτοπού.

“ Η ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ”

Ένα ποιητικό βιβλίο για τὸ πολιτικότερο ὄνομα τοῦ κόσμου τῆ ΜΑΝΑ. Μία διαλέγτη ποίηση κορφολογημένη ἀπὸ πολλοὺς ποιητὲς τοῦ τραγοῦθησαν τὸν πόνο καὶ τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο τῆς μάνας. Ένα τιμημένο καὶ περιήγορο βιβλίο γιὰ κάθε ΜΑΝΑ.

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΓΙΑ ΤΟΤΣ ΚΑΛΟΦΑΓΑΜΕΣ ΚΑΙ ΓΛΕΝΤΖΕΛΕΣ

Οἱ περίφημοι ὀβελίες
στὴν Ψησταριά τοῦ ΠΗΛΑ
28ης Ὀκτωβρίου
καὶ Πουλιῶν Ἀράκου
Ἡ πολιτισμένη ΤΑΒΕΡΝΑ
τῶν γητῶν τοῦ ΠΗΛΑ
Προνοση περιποίηση
Ἐξαιρετο περιβάλλον
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τὸ Κοσμικὸ Κέντρο τοῦ ΠΑΝΟΥ
Με τὴ δ)νοση τοῦ ἀγαθητοῦ
Ἄνδρα Ἀνιγνωστάτουλου
Με τὴ σύγχρονη ἀπικαίνωση
Ὅλες οἱ ἀνέσεις γιὰ χαροῦμετες
γιορτινὲς καὶ πάντα εὐχάριστες χει-
μωνιατικὲς βραδιὲς.
Στὸ Κέντρο ΠΑΝΟΥ
Ὅθος Μ. Ἄγγελου
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΦΘΙΝΑ ΚΑΙ ΩΡΑΙΑ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ
Οἱ πιὸ ἀντετες καὶ εὐχάριστες ἐκδηλώσεις
Σε εὐνοκαταϊκὲς χῶρες
Βουλγαρία — Ρουμανία κ.λ.π.
Γιὰ νὰ γνωρίσετε νέους κόσμους
καὶ τατοῦς.
Διευθυντὴς Γραφεῖων
ΒΑΣ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Τουριστικὰ ταξίδια
Κεντρικὴ Πλατεία 7
Ἰωάννινα

Λημῆτρης Τζοῦμας
MASSER
Εἰδικὸς Ἐπιστήμων
Μασσερικῆς ὀρθοπεδικῆς
Αἰτιωματοῦχος Σχολῶν
Παιδονίας
Ἄρθροσεις, Ἀγκυλώσεις κ.λ.π.
Λημῆτρης Τζοῦμας
Τσακάλωφ 17
Ἰωάννινα

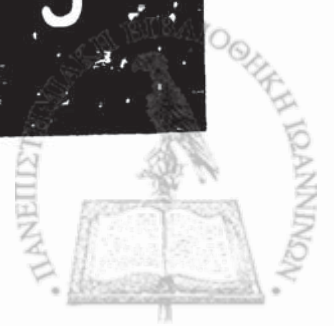
Κι' οι γάτες τ' έχουν...

47
01

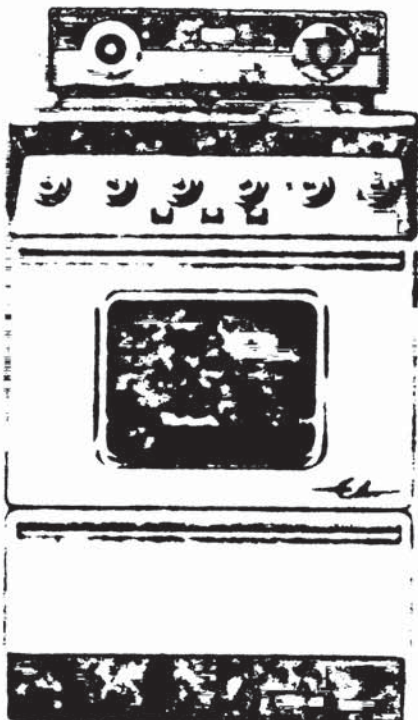
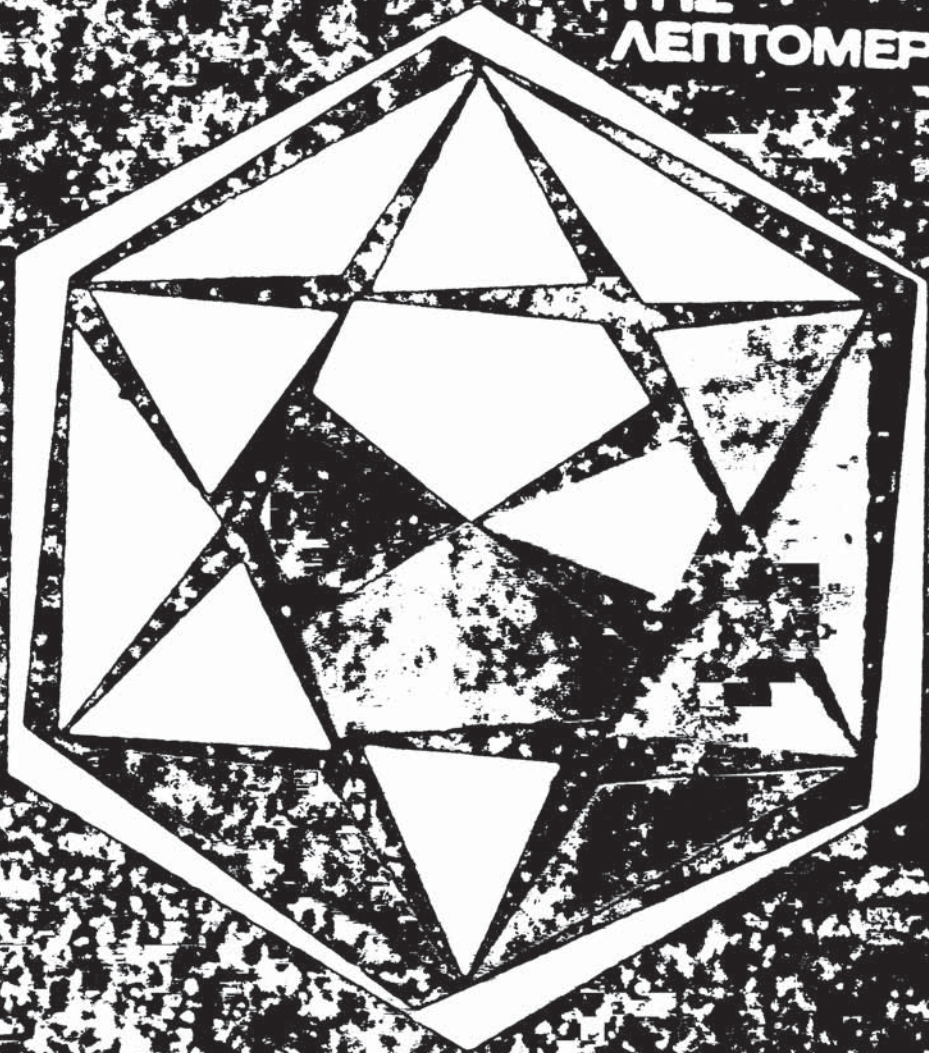

Τό λαχείο Συντακτών

Γύει
Τό πρόβλημα
της Ζωής

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΣ

Το σφαιρο είναι ένα πομπότομο υλικο Αυτό το ήξεραν και οι αρχαίοι Αιγύπτιοι. Τα πομπότομα χρησιμοποιούν σφαιροί για να διακρίνουν τις αλλαγές. Γι' αυτό το σφαιρο χρησιμοποιείται σε γυαλινά πομπότομα. Σε επενδύσεις πομπότομα και κομμάτια σε τσίρα και είδη υφαντικής σε ασημί και σε αλε-
 τρισές συσκευές. Κανένα άλλο υλικο δεν συνδυάζει τις ιδιότη-
 τες του σφαιρου. Αντίθετα σε όλες τις διαδρομές, σε θερμο-
 κρούσεις μέχρι 800 βαθμών Κελσίου, σε απότομες αλλαγές θερ-
 μοκρασίας από 0° - 800°. Ακόμα δεν κρυσταί και διαμορφώνεται
 καθαρίζεται εύκολα γιατί ένα τέλει υλικο σφαιρο είναι σφαι-
 ρικο υλικο και το σφαιρο του δεν αλλάζει ποτε.
 Η ELCO - ΒΑΓΙΟΝΗ προλαμβάνει την πρώτη ύλη για το
 σφαιρο της από την μεγαλύτερη εταιρία του κόσμου την
 FERRO - ENAMELS. Η συνδυασή του ανταποκρίνεται στους
 αυστηρότερους διεθνείς κανονισμούς. Αλλεργολόγοι έλεγχο-
 ς βεβαιώνουν την ποιότητά του σε κάθε στάδιο της επεξεργα-
 σίας του. Αυτό είναι το σφαιρο της ELCO ROBOT - της κεντρικής
 αυθεντικής ελληνικής ποιότητας.

ELCO Robot

Η ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ